

Қазақстан Республикасының кейбір заң актілеріне сот ісін жүргізу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

Қазақстан Республикасының Заңы 2001 жылғы 11 шілде N 238-II

Қазақстан Республикасының мына заң актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1. 1999 жылғы 13 шілдедегі К990411_ Қазақстан Республикасының Азаматтық іс жүргізу кодексіне (Қазақстан Республикасы Парламенті Жаршысы, 1999 ж, N 18, 644-құжат; 2000 ж., N 3-4, 66-құжат; N 10, 244-құжат; 2001 ж., N 8, 52-құжат):

1) 28-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"28-бап. Облыстық және оларға теңестірілген соттардың соттауына жататын азаматтық істер

1. Облыстық және оларға теңестірілген соттар бірінші сатыдағы соттар ретінде:

1) талап қою бағасы арызды беру кезіне заңмен белгіленген он бес мың айлық есептік көрсеткіштен асатын кезде тараптары заңды тұлғалар, заңды тұлға құрмай кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын азаматтар болып табылатын мүліктік даулар жөніндегі;

2) тараптардың бірі халықаралық немесе шетелдік ұйым болып табылатын;

3) министрліктер, басқа да республикалық атқарушы органдар мен Қазақстан Республикасының Президентіне тікелей бағынатын, есеп беретін органдардың нормативтік құқықтық актілеріне дау айту туралы;

4) аумақтық сайлау комиссияларының референдум, Қазақстан Республикасы Президентінің, өкілді органдар депутаттарының сайлауын әзірлеу мен өткізу жөніндегі шешімдері мен әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) азаматтардың дау айтуы туралы азаматтық істерді қарайды.

2. Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерлерде тұрақты тұратын Қазақстан Республикасы азаматтарының Қазақстан Республикасының дипломатиялық өкілдіктері немесе консулдық мекемелері лауазымды адамдарының заңға қайшы әрекеттеріне талап қоюы жөніндегі істерді, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Үкіметінің, министрліктер мен басқа да республикалық атқарушы органдардың және Қазақстан Республикасының Президентіне тікелей бағынатын, есеп беретін органдардың азаматтардың құқықтары мен бостандықтарына, ұйымдардың құқықтарына қатысты нормативтік емес актілеріне дау айту туралы істерді Астана қаласының соты қарайды";

2) 29-баптың бірінші бөлігінің 3) тармақшасы алып тасталсын;

3) 30-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"30-бап. Азаматтық істердің мамандандырылған соттарда соттауға жатқызылуы

1. Мамандандырылған ауданаралық экономикалық соттар, осы Кодекстің 28-бабының бірінші бөлігінің 2), 3), 4) тармақшаларында, екінші бөлігінде, 29-бапта көзделген істерді қоспағанда, тараптары заңды тұлға құрмай кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын азаматтар, заңды тұлғалар болып табылатын мүліктік және мүліктік емес даулар жөніндегі азаматтық істерді қарайды.

2. Азаматтық істердің басқа мамандандырылған соттардың соттауына жатқызылуы осы Кодекспен белгіленеді.";

4) 35-баптың бірінші бөлігі мынадай мазмұндағы абзацпен толықтырылсын:

"Бір арызға біріктірілген, әртүрлі соттардың соттауына жататын талаптар, егер бұл ретте осы Кодекстің 171-бабына сәйкес жоғары тұрған соттың судьясы бұл талаптарды бөлу туралы ұйғарым шығармаса, мәлімделген талаптардың бірі соттауына жатқызылған жоғары тұрған сотта қаралады.";

5) 37-бапта:

бірінші бөліктегі "Азаматты әрекетке қабілетсіз деп тану туралы істерді қоспағанда", ", сондай-ақ апелляциялық сот сатысындағы" деген сөздер алып тасталсын, "соттың" деген сөз бас әріппен жазылсын;

екінші бөліктегі "Азаматты әрекетке қабілетсіз деп тану туралы істерді бірінші сатыдағы сотта, сондай-ақ барлық істерді кассациялық," деген сөздер "Істерді апелляциялық сотта немесе" деген сөздермен ауыстырылсын;

6) 38-баптың 3-бөлігіндегі ", кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

7) 39-бапта:

бірінші және екінші бөліктердегі ", кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

үшінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

"3. Апелляциялық немесе қадағалау сатысындағы сотта істі қарауға қатысқан судья, өзінің қатысуымен қабылданған қаулы күшін жойған жағдайда аталған сатыларда осы істі қарауға қайтадан қатыса алмайды.";

4-бөліктегі "немесе кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

8) 40-баптың бірінші бөлігінің 3) тармақшасындағы "күмән туғызатын" деген сөздің алдынан "негізді" деген сөзбен толықтырылсын;

9) 42-баптың бесінші бөлігіндегі ", кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

10) 110-баптың екінші бөлігі алып тасталсын;

11) 118-баптың бірінші бөлігіндегі "(қаулысы, ұсынысы)" деген сөздер алып тасталсын;

12) 135-баптың екінші бөлігі мынадай мазмұндағы екінші абзацпен толықтырылсын:

"Іздестіру шаралары барысында жауапкердің жүрген жері анықталған кезде оған сотқа шақыру туралы соттың шақыру қағазы табыс етіледі.";

екінші және үшінші бөліктерде "салық" деген сөз "қаржы" деген сөзбен ауыстырылсын;

13) 12-тарау алып тасталсын;

14) 140-бапта:

5) тармақша "азаматтардан" деген сөзден кейін "және заңды тұлғалардан" деген сөздермен толықтырылсын;

7) тармақшада "салық" деген сөз "қаржы" деген сөзбен ауыстырылсын;

8) және 9) тармақшалар алып тасталсын;

15) 148-баптың бірінші бөлігі "1." цифрымен белгіленсін, мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

"2. Сот бұйрығының күшін жою туралы қаулы шағымдануға немесе наразылық келтіруге жатпайды.";

16) 150-баптың екінші бөлігінің 7) тармақшасы алып тасталсын;

17) 151-баптың 5) тармақшасы алып тасталсын;

18) 220-баптың екінші бөлігіндегі "өтінімі" деген сөз "жазбаша өтінімі" деген сөздермен ауыстырылсын;

19) 231-баптың бірінші бөлігінің 3) тармақшасындағы "шешпесе" деген сөзден кейін нүктелі үтір қойылып, "қосымша шешім шығара алады." деген сөздер алып тасталсын және мынадай мазмұндағы 4) тармақшамен толықтырылсын:

"4) егер сот шешімінің орындалуын қайта бұрып атқару туралы мәселені сот шешпесе, қосымша шешім шығара алады.";

20) 234-баптың бірінші бөлігіндегі "шешімімен" және "шешімі" деген сөздер "актісімен" және "актісі" деген сөздермен ауыстырылсын;

21) 235-бапта:

бірінші және екінші бөліктер мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Аудандық, облыстық және оларға теңестірілген соттардың бірінші сатыда қаралған істер бойынша шығарған шешімдері, егер оларға шағым немесе наразылық келтірілмесе, оларға апелляциялық шағымдану, наразылық келтіру мерзімі өткен соң заңды күшіне енеді.

2. Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының бірінші сатыда қаралған істер

бойынша шығарған шешімдері олар жарияланған күннен бастап заңды күшіне енеді."; үшінші бөліктегі "немесе кассациялық" деген сөздер алып тасталсын, ал "ұйғарым" деген сөз "қаулы" деген сөзбен ауыстырылсын;

22) 236-бапта:

екінші бөліктегі екінші сөйлем алып тасталсын;

төртінші бөліктің бірінші абзацы мынадай редакцияда жазылсын:

"4. Атқару парақтарын (бұдан әрі - атқару құжаттарын) бірінші сатыдағы сот шешім заңды күшіне енген немесе іс жоғары тұрған соттан қайтқан күннен бастап үш тәулік ішінде жазады және оларда: ... көрсетілуге тиіс.";

23) мынадай мазмұндағы 240-1, 240-2, 240-3-баптармен толықтырылсын:

"240-1-бап. Сот шешімінің орындалуын қайта бұрып атқару

Заңды күшіне еніп, толық немесе ішінара орындалған сот шешімінің күші жойылған және сот талап қоюдан толық немесе бір бөлігінде бас тарту туралы жаңа шешім шығарған не іс бойынша іс жүргізуді тоқтату туралы немесе талап қоюды қараусыз қалдыру туралы ұйғарым шығарған жағдайда талапкерден күші жойылған шешім бойынша алғанының бәрі өндіріліп алынады (шешімнің орындалуын қайта бұрып атқару).

240-2-бап. Сот шешімінің орындалуын қайта бұрып атқару туралы мәселені қарау

1. Күші жойылған шешімді орындау орын алған іс бойынша жаңа шешім шығарған сот жауапкердің жазбаша арызы бойынша орындауды қайта бұрып атқару туралы мәселені қарайды және бұл мәселені жаңа шешіммен шешеді.

2. Егер сот істі жаңадан қараған кезде күші жойылған шешім бойынша орындауды қайта бұрып атқару мәселесін шешпесе, жауапкердің шешімнің орындалуын қайта бұрып атқару туралы арызы іске қатысушы адамдарды, ал қажет болған жағдайда күші жойылған шешімді орындаған органды да хабарландыра отырып, соттың бөлек отырысында қаралады. Аталған адамдар шешімнің орындалуын қайта бұрып атқару туралы арызды қараудың орны мен уақыты туралы хабарландырылады, алайда олардың сот отырысына келмей қалуы орындауды қайта бұрып атқару туралы мәселені шешу үшін кедергі болмайды.

3. Шешімнің орындалуын қайта бұрып атқару туралы мәселе бойынша сот ұйғарымына жеке шағым немесе наразылық келтірілуі мүмкін.

240-3-бап. Апелляциялық немесе қадағалау сатысы сотының шешімнің орындалуын қайта бұрып атқару туралы мәселені шешуі

Апелляциялық немесе қадағалау сатысындағы сот бірінші сатыдағы сот шешімімен бұрын күші жойылған шешімнің орындалуын қайта бұрып атқару туралы мәселе

шешілмеген істі қараған кезде, бұл мәселені істе бірінші сатыдағы соттың күші жойылған шешімінің орындалғаны туралы анық деректер болғанда ғана шешеді. Басқа жағдайда орындауды қайта бұрып атқару туралы мәселе осы Кодекстің 240-2-бабының екінші бөлігінде көзделген тәртіппен шешіледі.";

24) 242-баптың 4) тармақшасындағы "сот ісін жүргізуде немесе

әкімшілік тәртіппен" деген сөздер "немесе әкімшілік сот ісін жүргізуде" деген сөздермен ауыстырылсын;

25) 244-баптың 3) тармақшасындағы ", ұйғарымы заңды күшіне енгенге немесе әкімшілік тәртіппен қаралып жатқан іс бойынша қаулы" деген сөздер "немесе соттың қаулысы" деген сөздермен ауыстырылсын;

26) 253-бап мынадай мазмұндағы төртінші бөлікпен толықтырылсын:

"4. Мүдделеріне қатысы бар жеке ұйғарымға адамдар осы Кодекстің 344-бабының төртінші бөлігінде көзделген тәртіппен шағым бере алады.";

27) 264-баптың екінші бөлігіндегі "немесе кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

28) 274-баптың екінші бөлігіндегі "кассациялық" деген сөз "апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын;

29) 26-тараудың тақырыбы мынадай редакцияда жазылсын:

"26-тарау. ӘКІМШІЛІК ҚҰҚЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚ ТУРАЛЫ ІСТЕРДІ ҚАРАУҒА УӘКІ
ОРГАНДАРДЫҢ (ЛАУАЗЫМДЫ АДАМДАРДЫҢ) ҚАУЛЫЛАРЫНА ДАУ А
ТУРАЛЫ ІСТЕР БОЙЫНША ІС ЖҮРГІЗУ"

30) 275-бапта:

баптың тақырыбы мен мәтініндегі "Арыз", "арызда", "арызды" деген сөздер тиісінше "Шағым", "шағымда", "шағымды" деген сөздермен ауыстырылсын;

бірінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің 538-бабының 2) және 3) тармақшаларында аталған органдар (лауазымды адамдар) шығарған, әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер жөніндегі заңды күшіне енбеген қаулыларына әкімшілік жауаптылыққа тартылған, жәбір көрген адамдар және олардың заңды өкілдері мен қорғаушылары сотқа шағымдануы, сондай-ақ прокурор сотқа наразылық келтіруі мүмкін.";

үшінші бөлік алып тасталсын;

31) мынадай мазмұндағы 275-1-баппен толықтырылсын:

"275-1-бап. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс жөніндегі қаулыға сотқа шағымдану мен наразылық келтірудің тәртібі

1. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді қарауға уәкілетті органның (лауазымды адамның) қаулысына осы Кодекстің 275-бабының бірінші бөлігінде аталған адамдар қаулының көшірмесі табыс етілген күннен кейін он күн ішінде тікелей сотқа шағым бере алады.

2. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді қарауға уәкілетті жоғары тұрған органның (лауазымды адамның) қаулысына осы баптың бірінші бөлігінде көрсетілген мерзімдерде аталған адамдар сотқа шағым бере алады.

3. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша қаулыға шағым жоғары тұрған органға (лауазымды адамға) және сотқа бір мезгілде түссе, онда шағымды сот қарайды.

4. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша қаулыға прокурор қаулының көшірмесін алған күннен бастап он күн ішінде сотқа наразылық келтіруі мүмкін.";

32) 276-баптың тақырыбы мен мәтініндегі "Арызды", "арызды" "арыз" деген сөздер тиісінше "Шағымды", "шағымды", "шағым" деген сөздермен ауыстырылсын;

33) 277-бапта:

бірінші бөліктегі "шешім" деген сөз "ұйғарым" деген сөзбен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы бесінші бөлікпен толықтырылсын:

"5. Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді қарауға уәкілетті органның (лауазымды адамның) қаулысына жасалған шағым (наразылық) бойынша шығарылған заңды күшіне енген және енбеген сот ұйғарымдарына шағымдану Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекс белгілеген тәртіппен жүргізіледі.";

34) 27-тараудың тақырыбындағы "Азаматтардың" деген сөз алып тасталсын, " мемлекеттік" деген сөз бас әріппен жазылсын, "айтуы" деген сөз "айту" деген сөзбен ауыстырылсын;

35) 278-бапта:

бірінші бөліктегі "Азамат" деген сөзден кейін "және заңды тұлға" деген сөздермен толықтырылсын;

екінші бөліктегі "азамат өзінің тұрғылықты жеріндегі сотқа" деген сөздер " азаматтың тұрғылықты жеріндегі сотқа" деген сөздермен ауыстырылсын;

үшінші бөліктегі "облыстық" деген сөз "аудандық" деген сөзбен ауыстырылсын;

төртінші бөлік алып тасталсын;

36) 279-бапта:

бірінші бөлікте:

1) тармақшадағы "азаматтың құқықтары мен бостандықтары" деген сөздер " азаматтың және заңды тұлғалардың құқықтары, бостандықтары және заңмен қорғалатын мүдделері" деген сөздермен ауыстырылсын;

2) тармақша "бостандықтарын" деген сөзден кейін ", сондай-ақ заңды тұлғаның құқықтары мен заңмен қорғалатын мүдделерін" деген сөздермен толықтырылсын;

3) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

"3) азаматқа немесе заңды тұлғаға әлдебір міндет заңсыз жүктелген немесе олар заңсыз жауапқа тартылған алқалық және жеке-дара шешімдер мен әрекеттер (әрекетсіздік) жатады.";

екінші бөліктің 2) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

"2) оларға қатысты заң сотқа шағымданудың өзгеше тәртібін көздейтін жеке-дара және нормативтік құқықтық актілерге сотта дау айтуға болмайды;"

37) 280-баптың бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Азамат және заңды тұлға өз құқықтарының, бостандықтарының және заңмен қорғалатын мүдделерінің бұзылғаны туралы өздеріне мәлім болған күннен бастап үш ай ішінде сотқа арызбен жүгінуге құқылы.";

38) 281-баптың бірінші бөлігіндегі "сот азаматтың" деген сөздер "сот бір ай мерзім ішінде азаматтың, заңды тұлға өкілінің" деген сөздермен ауыстырылсын;

39) 282-бапта:

бірінші бөліктегі "азамат құқықтары мен бостандықтарын" деген сөздер "азаматтың және заңды тұлғаның құқықтары мен бостандықтарын, және заңмен қорғалатын мүдделерін" деген сөздермен ауыстырылсын;

екінші бөліктегі "азаматтың құқықтары не бостандықтары" деген сөздер "азаматтың және заңды тұлғаның құқықтары, бостандықтары және заңмен қорғалатын мүдделері" деген сөздермен ауыстырылсын;

төртінші бөліктегі "және азаматқа" деген сөздер ", азаматқа немесе заңды тұлғаға" деген сөздермен ауыстырылсын;

40) 28-тараудың атауындағы "Азаматтардың" деген сөз алып тасталып, " нормативтік" деген сөз бас әріппен жазылсын, "даулары" деген сөз "даулар" деген сөзбен ауыстырылсын;

283-бапта:

бірінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Өздеріне нормативтік құқықтық актінің күші қолданылатын, мемлекеттік органның немесе лауазымды адамның заңда көзделген тәртіппен қабылданып, жарияланған нормативтік құқықтық актісімен азаматтардың немесе заңды тұлғалардың Қазақстан Республикасының Конституциясында, заңдарында және Қазақстан Республикасы Президентінің жарлықтарында кепілдік берілген құқықтары және заңмен қорғалған мүдделері бұзылып отыр деп санайтын азамат немесе заңды тұлға бұл актіні заңға толық немесе жекелеген бөлігінде қайшы келеді деп тану туралы арызбен сотқа жүгінуге құқылы.";

төртінші бөліктегі "Азаматтың арызы" деген сөздер "Азаматтың және заңды тұлғаның арызы" деген сөздермен ауыстырылсын, "азаматтың нақты қандай құқықтары

мен бостандықтары" деген сөздер "азаматтың және заңды тұлғаның нақты қандай құқықтары, бостандықтары және заңмен қорғалатын мүдделері" деген сөздермен ауыстырылсын;

41) 284-бапта:

бірінші бөліктегі "арызбен жүгінген азаматқа" деген сөздер "арызбен жүгінген азаматқа немесе заңды тұлғаға" деген сөздермен ауыстырылсын;

екінші бөліктегі "азаматтың," деген сөз "азаматтың немесе заңды тұлға өкілінің," деген сөздермен ауыстырылсын;

42) 29-тараудың тақырыбы мынадай редакцияда жазылсын:

"29-тарау. ПРОКУРОРДЫҢ ОРГАНДАР МЕН ЛАУАЗЫМДЫ АДАМДАРДЫҢ АКТІЛЕРІ МЕН ІС-ӘРЕКЕТТЕРІН ЗАҢСЫЗ ДЕП ТАҢУ ТУРАЛЫ ЖҮГІНУІ"

43) 286-баптың бірінші бөлігіндегі бірінші сөйлем мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Заңға сәйкес келмейтін нормативтік құқықтық актіге және (немесе) жеке қолданылатын құқықтық актіге, сондай-ақ мемлекеттік органның немесе лауазымды адамның іс-әрекетіне прокурордың наразылығын заңсыз акт шығарған немесе заңсыз іс-әрекет жасаған орган немесе лауазымды адам не жоғары тұрған орган немесе лауазымды адам қабылдамаған жағдайда, прокурор наразылық келтірілген актіні немесе іс-әрекетті заңсыз деп тану туралы арызбен сотқа жүгінеді.";

44) 288-бапта:

бірінші бөліктегі "заңсыз" деген сөз ", жеке қолданылатын құқықтық

актіні немесе іс-әрекетті заңсыз" деген сөздермен ауыстырылсын;

екінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

"2. Егер сот наразылық келтірілген актіні немесе іс-әрекетті заңға және органның немесе лауазымды тұлғаның өкілеттігіне сәйкес деп таныса, ол арызды қанағаттандырудан бас тарту туралы шешім шығарады.";

45) 289-баптың бірінші бөлігі 9) тармақшасындағы "істер жатады" деген сөздер алып тасталсын, "туралы" деген сөзден кейін нүктелі үтір қойылып, мынадай мазмұндағы 10) тармақшамен толықтырылсын:

"10) бала асырап алу туралы істер жатады.";

46) мынадай мазмұндағы 36-1 тараумен толықтырылсын:

"36-1 тарау. ҰЛ (ҚЫЗ) АСЫРАП АЛУ ТУРАЛЫ
ӨТІНІШТЕР БОЙЫНША ІС ЖҮРГІЗУ

317-1-бап. Өтініш беру

Жасы кәмелетке толмаған ұл немесе қыз асырап алу (бұдан әрі - бала асырап алу) туралы өтінішті бала асырап алғысы келетін азаматтар баланың тұрғылықты (жүрген) жеріндегі аудандық және оған теңестірілген сотқа береді.

317-2-бап. Өтініштің мазмұны

1. Баланы асырап алу туралы өтініште:

1) бала асырап алушылардың (бала асырап алушының) фамилиясы, аты, әкесінің аты, олардың тұрғылықты жері;

2) асырап алынатын баланың фамилиясы, аты, әкесінің аты, туған күні, айы, жылы, оның тұрғылықты (жүрген) жері, асырап алынатын баланың ата-аналары, аға-інілері мен апа-қарындастарының бар-жоғы туралы мәліметтер;

3) бала асырап алушылардың (бала асырап алушының) баланы асырап алу жөніндегі негіздейтін мән-жайлар және осы мән-жайларды растайтын дәлелдемелер;

4) баланы асырап алушылар (бала асырап алушы) баланың тууы туралы акт жазбасына тиісті өзгерістер енгізгісі келген жағдайда, асырап алынатын баланың фамилиясын, атын, әкесінің атын, туған күнін (баланы бір жасқа дейін асырап алған жағдайда), асырап алынатын баланың туған жерін өзгерту туралы, баланың тууы туралы акт жазбасына бала асырап алушыларды (бала асырап алушыны) ата-аналар (ата-ана) ретінде жазу туралы өтініш көрсетілуге тиіс.

317-3-бап. Судьяның өтінішті қабылдап алғаннан кейінгі іс-әрекеті

Судья істі сотта қарауға әзірлеу кезінде асырап алынатын баланың тұрғылықты (жүрген) жеріндегі қамқоршылық және қорғаншылық органдарын асырап алудың негізділігі туралы және асырап алудың баланың мүддесіне сәйкестігі туралы сотқа қорытынды беруге міндеттейді.

317-4-бап. Өтініштерді қарау

Баланы асырап алу туралы істерді сот баланы асырап алушылардың (баланы асырап алушының) өздерінің, қамқоршы және қорғаншы органдар өкілдерінің, сондай-ақ прокурордың міндетті түрде қатысуымен қарайды.

Сот қажет болған жағдайларда, іске қатысуға асырап алынатын баланың ата-аналарын (ата-анасын) немесе өзге заңды өкілдерін, оның туысқандарын және басқа мүдделі адамдарды, сондай-ақ он жасқа толған баланың өзін тарта алады.

Сот баланы асырап алу туралы істерді соттың жабық отырысында қарайды.

317-5-бап. Соттың өтініш бойынша шешімі

Баланы асырап алу туралы өтінішті қарап, сот өтінішті қанағаттандыру не оны қанағаттандырудан толық бас тарту немесе бала асырап алушылардың (бала асырап алушының) өздерін баланың ата-аналары (ата-анасы) ретінде оның тууы туралы акт жазбасына жазу туралы, сондай-ақ баланың туған күні мен жерін өзгерту туралы өтінішін қанағаттандыру бөлігінде бас тарту туралы шешім шығарады.

Баланы асырап алу туралы өтініш қанағаттандырылған жағдайда, бала асырап алушылардың (бала асырап алушының) және асырап алынған баланың өзара құқықтары мен міндеттері сот шешімі заңды күшіне енген күннен бастап пайда болады.

Соттың заңды күшіне енген шешімі баланы асырап алуды мемлекеттік тіркеу үшін сот орналасқан жердегі азаматтық хал актілерін жазу органына, сондай-ақ қорғаншы және қамқоршы органға жіберіледі.";

47) 3-бөлімнің тақырыбында "қаулыларын" деген сөз "актілерін" деген сөзбен ауыстырылсын;

48) 40-тараудың тақырыбы мынадай редакцияда жазылсын:

"40-тарау. СОТ АКТІЛЕРІНЕ АПЕЛЛЯЦИЯЛЫҚ ШАҒЫМДАНУ,
НАРАЗЫЛЫҚ КЕЛТІРУ";

49) 332-бапта:

тақырыптағы "және кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

баптың мәтініндегі "немесе кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

бірінші бөлікте "сот шешімдеріне" деген сөздердің алдынан

", Қазақстан Республикасының Жоғарғы Сотының шешімдерінен басқа, бірінші сатыдағы" деген сөздермен толықтырылсын;

50) 333-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"333-бап. Заңды күшіне енген шешімдерге апелляциялық
шағымдарды, наразылықтарды қарайтын соттар

Апелляциялық шағымдар мен наразылықтарды:

1) аудандық және оларға теңестірілген соттар шығарған шешімдерге

- облыстық және оған теңестірілген соттың азаматтық істер жөніндегі алқасы;

2) облыстық және оларға теңестірілген бірінші сатыдағы соттар

шығарған шешімдерге - Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының азаматтық істер жөніндегі алқасы қарайды.";

51) 334-баптың тақырыбы мен бірінші бөлігіндегі "немесе кассациялық"

деген сөздер алып тасталсын;

52) 335-бапта:

тақырыптағы және бірінші бөліктегі ", кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

төртінші бөлік алып тасталсын;

53) 336-бапта:

тақырыптағы және бірінші бөліктегі ", кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

екінші бөліктегі ", сонымен қатар кассациялық шағымды немесе наразылықты қозғалыссыз қалдыру туралы бірінші немесе апелляциялық сатыдағы сот қаулысына" деген сөздер алып тасталсын;

54) 337-баптың тақырыбы мен мәтініндегі ", кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

55) 338-бапта:

тақырып мынадай редакцияда жазылсын:

"338-бап. Бірінші сатыдағы соттың апелляциялық

шағымды, наразылықты алғаннан кейінгі әрекеті";

мәтіндегі ", кассациялық", "немесе кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

бірінші бөліктің 2) тармақшасындағы "міндетті" деген сөз алып

тасталып, "жіберуге" деген сөзден кейін нүктелі үтір қойылсын, мынадай мазмұндағы 3) тармақшамен толықтырылсын:

"3) іске қатысушы адамдарды істі апелляциялық сатыда қараудың орны мен уақыты туралы тиісінше хабардар етуге міндетті. Істің апелляциялық сатыда қаралатын күні туралы хабар іс апелляциялық сатыдағы сотта зерделенетіндей, ал іске қатысушы адамдар апелляциялық сатыдағы сот отырысына қатысу құқығын пайдаланудың нақты мүмкіндігіне ие болатындай есеппен берілуге тиіс.";

56) 339-баптың тақырыбы мен мәтініндегі ", кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

57) 340-баптың тақырыбы мен бірінші бөлігіндегі ", кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

58) 341-баптың тақырыбы мен мәтініндегі ", кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

59) 342-бапта:

бірінші бөліктегі ", кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

екінші бөліктегі ", ал кассациялық саты - бірінші немесе апелляциялық сатыдағы сот шығарған" деген сөздер алып тасталсын;

60) 343-бапта:

"Кассациялық" деген сөз "Апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын, ", қаулының" деген сөз алып тасталсын;

бап "қабылданған" деген сөзден кейін үтір қойылып, "осы Кодекстің 237-бабында аталған істер бойынша шешімдерден басқа," деген сөздермен толықтырылсын;

61) 344-бапта:

тақырыптағы ", апелляциялық" деген сөз алып тасталсын;

бірінші бөлікте:

бірінші сөйлемдегі "немесе апелляциялық" деген сөздер алып тасталсын; мынадай мазмұндағы абзацпен толықтырылсын:

"Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының істі бірінші сатыдағы сот ретінде қараған кезде шығарған қаулылары апелляциялық тәртіппен шағымдануға, наразылық келтіруге жатпайды және олар жария етілген күнінен бастап күшіне енеді.";

екінші бөліктегі "немесе апелляциялық" және ", кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

үшінші бөліктегі "және кассациялық", "немесе кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

төртінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

"4. Бірінші саты бойынша істерді қарау кезінде аудандық немесе облыстық және оларға теңестірілген соттардың қаулыларына жеке шағымдар, наразылықтар апелляциялық сатыдағы сотқа шағым жасалып отырған қаулы шығарылған күннен бастап он күн ішінде беріледі. Жеке шағым немесе наразылық қаулы шығару кезінде қаралу нысанасы болған барлық құжаттарды қосып, қаулы шығарған сот арқылы беріледі. Жеке шағым, наразылық осы Кодекстің 41-тарауында белгіленген ережелер бойынша апелляциялық тәртіппен қаралады.";

бесінші бөліктегі ", кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

мынадай мазмұндағы алтыншы бөлікпен толықтырылсын:

"6. Жеке шағымды, наразылықты қарау нәтижелері бойынша:

1) қаулыны - өзгеріссіз, ал шағымды, наразылықты қанағаттандырусыз қалдыру туралы;

2) қаулының күшін толық немесе бір бөлігінде жою және мәселені

бірінші апелляциялық сатыдағы сотқа жаңадан қарауға беру туралы;

3) қаулының күшін толық немесе бір бөлігінде жою және мәселені мәні бойынша шешу туралы қаулы шығарылады.";

62) 345-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"345-бап. Істі апелляциялық тәртіппен қараудың шектері

1. Істі апелляциялық тәртіппен қарау кезінде сот бірінші сатыдағы сот шешімінің заңдылығы мен негізділігін толық көлемінде тексереді.

2. Апелляциялық сатыдағы сот мәлімделген талап қою шегінде жаңа фактілерді анықтап, тараптың дәлелді себептер бойынша бірінші сатыдағы сотқа беруге нақты мүмкіндігі болмаған жаңа дәлелдемелерді зерттей алады.";

63) 346-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"346-бап. Апелляциялық сатыдағы соттың жеке ұйғарымы

Апелляциялық сатыдағы сот осы Кодекстің 253-бабында көзделген негіздер мен тәртіп бойынша жеке ұйғарым шығара алады.";

64) 348-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"348-бап. Істі апелляциялық сатыдағы соттың қарауына әзірлеу

Апелляциялық сатыдағы судья апелляциялық шағым немесе наразылық келтірілген істі алғаннан кейін бірінші сатыдағы соттың осы Кодекстің 338-бабының талаптарын орындауын тексереді, істің материалдарын, апелляциялық шағымның, наразылықтың дәлелдерін және оларға қоса берілген материалдарды зерделейді; істі белгіленген мерзімде қарау мүмкін болмаған жағдайда іске қатысушы адамдарға істі қараудың жаңа мерзімі туралы хабарлайды.";

65) 349-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"349-бап. Істі қарау мерзімдері

Іс апелляциялық сатыда ол бірінші сатыдағы соттан келіп түскен күннен бастап бір айлық мерзімнен кешіктірілмей қаралуға тиіс.";

66) 350-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"350-бап. Апелляциялық сатыдағы сотта іс жүргізу

1. Апелляциялық сатыдағы сотта іс жүргізу осы Кодекстің 41-тарауында көзделген ережелер бойынша жүзеге асырылады.

2. Апелляциялық сатыдағы соттың отырысына іс бойынша қорытынды беретін прокурор міндетті түрде қатысады.";

67) 351-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"351-бап. Істі талқылаудың басталуы

1. Төрағалық етуші апелляциялық сатыдағы соттың сот отырысын ашып, қандай іс, кімнің шағымы немесе наразылығы бойынша және қай соттың шешімі қаралып отырғанын, сондай-ақ апелляциялық сатыдағы соттың құрамын және егер істің қаралуына қатысып отырса, прокурорды, сарапшыларды, мамандарды, аудармашыларды хабарлайды.

Төрағалық етуші іске қатысушы адамдардың қайсысы келгенін анықтайды, келген адамдардың кімдер екенін айқындайды, өкілдердің өкілеттігін тексереді және олардың судьяларға, прокурорға, аудармашыға, сарапшыға, маманға қарсылығының бар-жоғын, өтініштердің бар-жоғын анықтайды. Егер қарсылықтар мәлімделсе, олар осы Кодекстің 42-бабында белгіленген тәртіппен шешіледі.

2. Істі мәні бойынша қарау судьяның шағым жасалған шешімнің мән-жайы, апелляциялық шағымның, наразылықтың дәлелдері және іс материалдары туралы баяндамасымен басталады.";

68) 352-бап мынадай мазмұндағы үшінші бөлікпен толықтырылсын:

"3. Істі талқылау кейінге қалдырылған жағдайда апелляциялық сатыдағы сот іске қатысушы адамдарға соттың қайта өткізілетін отырысында істің қаралу уақыты мен орны жайында тиісінше хабарлайды. Бұл жағдайда істі талқылау басынан бастап жүргізіледі.";

69) 355-баптың екінші бөлігіндегі "дәлелдемелерді тексереді" деген сөздердің алдынан ", дәлелді себептермен олар бірінші сатыдағы соттың қарауына табыс ете алмаған," деген сөздер қосылып, осы сөйлемнен кейін мынадай сөйлеммен толықтырылсын: "Сотқа қосымша дәлелдемелер табыс еткен тұлғалар олардың қандай жолмен алынғанын және қосымша дәлелдемелер табыс ету қажеттігі қандай мән-жайларға байланысты туындағанын көрсетуге міндетті.";

70) 356-бапта:

бірінші бөлігіндегі "судья" деген сөз "төрағалық етуші" деген сөздермен ауыстырылсын;

үшінші бөлігі "Сот жарыссөзі" деген сөздерден кейін "және прокурордың қорытынды сөзін тыңдау" деген сөздермен толықтырылсын";

71) 357-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"357-бап. Апелляциялық қаулы шығару

1. Апелляциялық қаулы кеңесу бөлмесінде шығарылып, оған судьялардың

барлық құрамы қол қояды және судьялар кеңесу бөлмесінен қайтып келген соң, отырыс залында жарияланады.

2. Сот осы баптың бірінші бөлігінің талаптарын сақтай отырып, қаулының қарарлық бөлігін шығара алады. Бұл жағдайда қаулының толық мәтіні істі қараған күннен бастап бес күндік мерзімде жазылып, оған барлық судьялар қол қояды.";

72) 358-баптың 4) тармақшасындағы "көзделген" деген сөзден кейін "материалдық немесе" деген сөздермен толықтырылсын, "366" деген цифр "364" деген цифрмен ауыстырылсын;

73) 359-бап мынадай редакцияда жазылсын:
"359-бап. Апелляциялық сатыдағы сот актілері
Апелляциялық саты істі қарау нәтижелері бойынша сот актісін қаулы түрінде шығарады.";

74) 360-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"360-бап. Апелляциялық қаулының мазмұны

1. Апелляциялық сатыдағы соттың қаулысында:

1) қаулының шығарылған уақыты мен орыны;

2) соттың атауы, сот құрамы;

3) апелляциялық шағым немесе наразылық берген адам;

4) шешімнің, апелляциялық шағымның немесе наразылықтың, істі апелляциялық сатыда қарау кезінде оған қатысушы адамдар табыс еткен дәлелдемелердің, түсініктемелердің қысқаша мазмұны;

5) сотты өз қорытындысын жасауға әкелген себептер және сот басшылыққа алған заңдарға сілтеме;

6) сот қаулысы көрсетілуге тиіс.

2. Апелляциялық шағым немесе наразылық қанағаттандырылмай қалдырылған жағдайда сот сол бойынша шағым немесе наразылық дәлелдері дұрыс емес немесе шешімнің күшін жоюға негіз болып табылмайды деп танудың себептерін көрсетуге міндетті.

3. Шешімнің толық немесе бір бөлігіндегі күшін жойған және істі жаңадан қарауға берген жағдайда сот істің қандай мән-жайларын анықтау қажеттігін, қандай дәлелдемелерді зерттеу керектігін көрсетуге, бірінші сатыдағы сот жасауға тиісті басқа да іс-әрекеттерді көрсетуге міндетті.

4. Бірінші сатыдағы соттың шешімінің күшін жойған және жаңа шешім шығарған кезде апелляциялық сатыдағы соттың қаулысында сол бойынша бірінші сатыдағы соттың шешімінің күші жойылған негіздер, апелляциялық сатыдағы соттың қорытындылары және оның шешімі көрсетілуге тиіс.

5. Осы Кодекстің 230-232-баптарында көзделген жағдайларда және тәртіпте

апелляциялық сатыдағы сот кеткен қате жазбалар және анық арифметикалық қателерді түзету туралы мәселені қарауға, қосымша қаулы шығаруға немесе оның мәнін өзгертпей шығарылған қаулыны түсіндіруге

құқылы. Апелляциялық сатыдағы соттың аталған мәселелер жөніндегі қаулысы шығарылған күнінен бастап күшіне енеді.";

75) 361-бап алып тасталсын;

76) 368-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"368-бап. Апелляциялық сатыдағы сот қаулыларының заңды күшіне енуі

Апелляциялық сатыдағы соттың қаулылары қабылданған күннен бастап заңды күшіне енеді.";

77) 42-тарау алып тасталсын;

78) 384-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"384-бап. Сот қаулыларын қадағалау тәртібімен қайта қарау

1. Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты қадағалау алқасының қаулыларын қоспағанда, Қазақстан Республикасы барлық соттарының заңды күшіне енген актілері, осы тарауда көзделген негіздер болған сот қадағалауы тәртібімен қайта қаралуы мүмкін

2. Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты қадағалау алқасының қаулыларын қайта қарауға және істі Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты қадағалау алқасында қайталап қарауға ерекше жағдайларда, осы алқа қабылдаған қаулы адамдардың өміріне, денсаулығына не Қазақстан Республикасының экономикасы мен қауіпсіздігіне орны толмас ауыр зардаптар әкелетіндігі туралы деректердің анықталуына байланысты енгізілген Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты Төрағасының ұсынымы немесе Қазақстан Республикасы Бас прокурорының наразылығы бойынша жол беріледі.";

79) 385-бапта:

бірінші және екінші бөліктер мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Соттың заңды күшіне енген шешімдеріне, ұйғарымдарына, қаулыларына және сот бұйрықтарына тараптар және апелляциялық шағымдар беруге құқығы бар іске басқа да қатысушылар істі қадағалау тәртібімен қайта қарауға өкілетті сотқа тікелей шағымдана алады.

2. Заңды күшіне енген сот актісіне:

1) Қазақстан Республикасының Бас Прокуроры - облыстық және оған теңестірілген соттың қадағалау алқасына, Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының азаматтық

істер жөніндегі алқасы мен қадағалау алқасына;

2) Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының орынбасарлары - облыстық және оған теңестірілген соттың қадағалау алқасына және Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының азаматтық істер жөніндегі алқасына;

3) облыстардың прокурорлары мен соларға теңестірілген прокурорлар - облыстық және оларға теңестірілген соттың қадағалау алқасына наразылық келтіруге құқылы.";

мынадай мазмұндағы 4-1-бөлікпен толықтырылсын:

"4-1. Осы Кодексте көрсетілген негіздер болғанда, процеске қатысушылардың шағымдары бойынша Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының Төрағасы, Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты алқасының төрағасы, облыстық және оған теңестірілген соттардың қадағалау алқасының судьялары тиісті сот сатысына шағым жасалған сот қаулысын қайта қарау туралы ұсыным енгізеді.";

80) 386-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"386-бап. Істі қадағалау тәртібімен қарайтын соттар

1. Облыстық және оған теңестірілген соттың қадағалау алқасы:

1) аудандық және оларға теңестірілген соттардың заңды күшіне енген шешіміне, қаулысына, ұйғарымына;

2) облыстық және оған теңестірілген соттың азаматтық істер жөніндегі алқасының апелляциялық қаулыларына қадағалау наразылықтары, ұсынымдары бойынша істерді қарайды.

2. Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының азаматтық істер жөніндегі алқасы:

1) облыстық және оларға теңестірілген соттардың қадағалау алқасының апелляциялық тәртіппен қаралмаған, істерді бірінші саты бойынша қарау кезінде шығарылған шешімдеріне, қаулыларына, ұйғарымдарына;

2) облыстық және оларға теңестірілген соттардың қадағалау алқасының қаулыларына қадағалау наразылықтары және ұсынымдары бойынша істерді қарайды.

3. Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының қадағалау алқасы:

1) Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының азаматтық істер жөніндегі алқасының істі бірінші сатыда қарау кезінде шығарған шешімдеріне, қаулыларына, ұйғарымдарына;

2) Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының азаматтық істер жөніндегі алқасының істерді апелляциялық және қадағалау тәртібімен қарау кезінде шығарған қаулыларына;

3) Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты қадағалау алқасының осы

Кодекстің 384-бабының екінші бөлігінде көрсетілген негіздер бойынша қаулыларына қадағалау наразылықтары мен ұсынымдары бойынша істерді қарайды.";

81) 388-баптың бірінші бөлігіндегі "үш жыл" деген сөздер "бір жыл" деген сөздермен ауыстырылсын;

82) 389-баптың екінші бөлігіндегі "көшірмелері" деген сөз "көшірмелерін" деген сөзбен ауыстырылсын, "адамдарға" деген сөзден кейін "наразылық келтірген прокурор жібереді" деген сөздермен толықтырылсын, "жіберіледі" деген сөз алып тасталсын;

83) 390-баптың 3) тармақшасындағы "қаулылары" деген сөз "актілері" деген сөзбен ауыстырылсын:

84) 391-бапта:

бірінші бөліктің 4) тармақшасындағы ", кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

екінші бөліктегі "кассациялық" деген сөз "апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын;

85) 393-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"393-бап. Қадағалау шағымдарын сотта алдын ала қарау

1. Облыстық және оларға теңестірілген соттарда қадағалау шағымын алдын ала қарауды осы сот төрағасының тапсырмасы бойынша қадағалау алқасының судьясы ол келіп түскен күннен бастап 15 тәулік ішінде жеке-дара жүзеге асырады.

2. Қазақстан Республикасының Жоғарғы Сотында қадағалау шағымдарын алдын ала қарау осы сот Төрағасының тапсырмасы бойынша ол келіп түскен күннен бастап 15 тәулік ішінде тиісті алқаларда жүзеге асырылады.

3. Егер қадағалау шағымының және оған қоса тіркелген құжаттардың мазмұны шағым беріліп отырған сот қаулыларының заңдылығына күдік тудыратын болса, қадағалау шағымдарын алдын ала қарауды жүзеге асыруға құқылы адамдар істі талап етіп алдыруға құқылы. Бұл жағдайда қадағалау шағымын бір ай ішінде алдын ала қарау мерзімдері талап етілген істің қадағалау сатысына түскен күнінен бастап есептеледі.

4. Қадағалау шағымының осы баптың екінші және үшінші бөліктерімен белгіленген алдын ала қарау мерзімдерін, дәлелді себептер болған жағдайда, тиісті соттың төрағасы не тиісті сот алқасының төрағасы 1 айдан аспайтын мерзімге ұзарта алады;

86) 394-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"394-бап. Шағымды алдын ала қарау бойынша қабылданатын шешімдер

1. Қадағалау шағымын алдын ала қараудың нәтижелері бойынша мына шешімдердің бірі қабылданады:

- 1) шағым жасалған сот актілерін қадағалау тәртібімен қайта қарау туралы;
- 2) шағым жасалған сот актілерін қайта қараудан бас тарту туралы.";

2. Шағым жасалған сот актісін қайта қарау туралы ұсынымды:

1) Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының Төрағасы - облыстық және оған теңестірілген соттың қадағалау алқасына, Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының алқасына;

2) Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты алқасының төрағасы - облыстық және оған теңестірілген соттың қадағалау алқасына, Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының азаматтық істер жөніндегі алқасына;

3) облыстық және оған теңестірілген соттың қадағалау алқасының судьялары - осы соттың қадағалау алқасына енгізеді.";

87) 395-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"395-бап. Қадағалау шағымын алдын ала қараудың іс жүргізу салдары

1. Жоғарғы Соттың Төрағасы, Жоғарғы Сот алқасының төрағасы, облыстық және оған теңестірілген соттың төрағасы заңды күшіне енген шешімді, қаулыны, ұйғарымды қайта қарау туралы ұсынымды қарау үшін іспен, шағыммен және оған қоса тіркелген материалдармен бірге тиісті қадағалау сатысына жібереді.

2. Заңды күшіне енген сот актісін қайта қарау туралы ұсыным құзыретіне осы істі қарау кіретін қадағалау сатысының соты үшін міндетті.

3. Қадағалау сатысындағы іс ол келіп түскен күннен бастап бір ай ішінде қаралуға тиіс. Дәлелді себептер болған кезде істі қарау мерзімі іс жүргізуінде жатқан қадағалау сатысының негізді қаулысымен ұзартылуы мүмкін. Өздеріне қатысты шағым беріліп отырған сот шешімі шыққан тараптар мен өзге тұлғаларға қадағалау тәртібімен істі қарау уақыты және орны туралы хабарлама, сондай-ақ қадағалау шағымының, ұсынымның, наразылықтың көшірмесі жіберіледі.

4. Шағым беріліп отырған сот қаулыларын қайта қарау үшін негіздемелер болмаған кезде қадағалау шағымының авторына жазбаша хабар жіберіледі.

5. Осы Кодекстің 385-бабының бірінші бөлігінде аталған адамдар осы қадағалау сатысына қайталама қадағалау шағымдарын беруі мүмкін, оларда осы тұлғалардың бастапқы шағымын қарау кезінде талқыланбаған жаңа дәлелдер келтірілген жағдайларда, бұлар алдын ала қарау рәсіміне әкеп соғады. Қайталама қадағалау шағымы тек қана жаңа дәлелдер шегінде қаралады. Осы Кодекстің 385-бабының бірінші бөлігінде аталған адамдар

шағым беріліп отырған сот қаулыларын қайта қарауға негіздер жоқ екендігі туралы шешіммен келіспеген кезде, жоғары тұрған қадағалау сатысына осындай шағым беруге құқылы.";

88) 396-баптағы "Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты Пленумының

қаулысынан басқа" деген сөздер алып тасталсын, "олар" деген сөз "ол" деген сөзбен ауыстырылсын;

89) 397-бапта:

бірінші бөліктегі ", кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

екінші бөліктегі ", кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

90) 398-бапта:

бірінші бөлік мынадай мазмұндағы сөйлеммен толықтырылсын:

"Істі қарау кезінде қадағалау сатысының сотына прокурордың қатысуы міндетті.";

үшінші бөлік мынадай мазмұндағы абзацпен толықтырылсын:

"Сотқа қатысушы адамдар сөз сөйлегеннен кейін прокурор іс бойынша қорытынды береді.";

төртінші бөлікте:

1) тармақшадағы ", кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

2) тармақшадағы "немесе кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

3) тармақшадағы "және кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

5) тармақшадағы ", кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

91) 399-бапта:

бірінші бөлігі "1." деген цифрмен белгіленсін, "кассациялық" деген сөз "апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын;

үшінші сөйлем алып тасталсын;

мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

"2. Қадағалау сатысындағы сот осы Кодекстің 230-232-баптарында көзделген жағдайларда және тәртіппен қате жазылған жазбалар мен анық арифметикалық қателерді түзету туралы мәселені қарауға, қосымша қаулы шығаруға немесе бұдан бұрын қадағалау сатысы шығарған қаулыны түсіндіруге құқылы.";

92) 403-баптың екінші бөлігіндегі "кассациялық" деген сөз "апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын;

93) 405-баптың екінші бөлігіндегі "кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

94) 416-баптың екінші бөлігінің бірінші абзацындағы "қарауға құқылы" деген сөздер "қарайды" деген сөзбен ауыстырылсын.

2. 1997 жылғы 13 желтоқсандағы

Z970206_

Қазақстан Республикасының

Қылмыстық іс жүргізу кодексіне (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1997 ж., N 23, 335-құжат; 1998 ж., N 23, 416-құжат; 2000 ж., N

3-4, 66-құжат; N 6, 141-құжат; 2001 ж., N 8, 53-құжат):

1) 7-баптың төртінші тармағы алып тасталсын;

2) 23-баптың оныншы бөлігіндегі ", кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

3) 43-баптың төртінші бөлігіндегі ", кассациялық немесе" деген сөздер алып тасталсын;

4) 58-бапта:

үшінші бөлік алып тасталсын;

төртінші бөліктегі "кассациялық" деген сөз "апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын;

5) 82-баптың үшінші бөлігіндегі "өтініш білдіруге және" деген сөздер алып тасталсын, ал "соттың іс-әрекетіне шағым жасауға" деген сөздерден кейін ", өз құқықтары мен заңды мүдделеріне қатысты өтінішін мәлімдеуге" деген сөздермен толықтырылсын;

6) 90-баптың оныншы бөлігіндегі ", кассациялық" деген сөз алып тасталсын;

7) 112-баптағы "және апелляциялық" деген сөздер алып тасталсын;

8) 186-баптың екінші бөлігіндегі "кімге қатысты" деген сөздерден кейін "немесе қандай факт бойынша" деген сөздермен толықтырылсын;

9) 223-баптың бесінші бөлігіндегі "іспен бірге жөнелтіледі" деген сөздер " белгіленген тәртіпке сәйкес бірге жөнелтіледі" деген сөздермен ауыстырылсын;

10) 237-бапта:

бірінші бөліктегі "сөйлескен сөздерін, оның ішінде" деген сөздер "бейне және дыбыс жазу техникаларын немесе өзге де арнаулы техникалық құралдарды пайдалану арқылы әңгімелесулерін жасырын тыңдау мен жазу, сондай-ақ" деген сөздермен ауыстырылсын;

екінші бөліктегі "олардың келісімімен," деген сөздерден кейін "бейне және дыбыс жазу техникаларын немесе басқа да арнаулы техникалық құралдарды пайдалану арқылы әңгімелесулерінің жасырын тыңдалуы және жазылуы, сондай-ақ" деген сөздермен толықтырылсын;

үшінші, төртінші, бесінші, алтыншы, жетінші бөліктердегі "сөйлескен сөздерді", " сөйлескен сөзді" деген сөздерден кейін ", әңгімелесулерді", "әңгімелесуді" деген сөздермен толықтырылсын;

11) 291-бапта:

бірінші бөліктегі "кассациялық және" деген сөздер алып тасталсын;

екінші, үшінші және төртінші бөліктер мынадай редакцияда жазылсын:

"2. Жасалғаны үшін қылмыстық заңмен өлім жазасы көзделген қылмыстар туралы

қылмыстық істер (Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінің К970167_96-бабы (екінші бөлігі), 156-бабы, 159-бабы (екінші бөлігі), 160-бабы, 162-бабы (төртінші бөлігі), 165, 167, 171, 340-баптары, 367-бабы (үшінші бөлігі), 368-бабы (үшінші бөлігі), 369-бабы (үшінші бөлігі), 373-бабы (үшінші бөлігі), 374-бабы (үшінші бөлігі), 375-бабы (үшінші бөлігі), 380-бабы (үшінші бөлігі), 383-бабы), сондай-ақ Жоғарыда аталған әрекеттерді есі кіресілі-шығасылы күйінде жасаған не оларды жасағаннан кейін жүйке ауруымен ауырған адамдарға медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларын қолдану туралы істер бірінші саты бойынша облыстық және оларға теңестірілген соттардың соттауына жатқызылады.

3. Облыстық және оларға теңестірілген соттардың қылмыстық істер жөніндегі алқасы аудандық және оларға теңестірілген соттардың заңды күшіне енбеген үкімдері мен қаулыларына апелляциялық шағымдар, наразылықтар бойынша істерді апелляциялық тәртіппен қарайды.

4. Облыстық және оған теңестірілген соттың қадағалау алқасы аудандық және оларға теңестірілген соттардың заңды күшіне енген үкімдеріне, қаулыларына, сондай-ақ нақ сол соттың қылмыстық істер жөніндегі алқасының апелляциялық қаулыларына қадағалау наразылықтары, ұсынымдары бойынша істерді қарайды."

12) 292-бапта:

бірінші бөліктегі "кассациялық" деген сөз "апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын;

үшінші, төртінші бөліктер мынадай редакцияда жазылсын:

"3. Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының қылмыстық істер жөніндегі алқасы облыстық және оларға теңестірілген соттардың істерді бірінші саты бойынша қарау кезінде шығарған, заңды күшіне енбеген үкімдеріне, қаулыларына апелляциялық шағымдар, наразылықтар бойынша істерді апелляциялық тәртіппен қарайды.

4. Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының қылмыстық істер жөніндегі алқасы:

1) облыстық және оларға теңестірілген соттардың істерді бірінші саты бойынша қарау кезінде шығарған, апелляциялық тәртіппен қаралмаған үкімдері мен қаулыларына;

2) облыстық және оларға теңестірілген соттардың қадағалау алқасының қаулыларына қадағалау наразылықтары, ұсынымдары бойынша істерді қадағалау тәртібімен қарайды.";

мынадай мазмұндағы 4-1-бөлікпен толықтырылсын:

"4-1. Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының қадағалау алқасы:

1) Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты алқасының істерді бірінші саты бойынша қарау кезінде шығарған үкімдеріне, қаулыларына;

2) Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының қылмыстық істер жөніндегі алқасының істерді апелляциялық және қадағалау тәртібімен қарау кезінде шығарған қаулыларына;

3) Осы Кодекстің 458-бабының үшінші бөлігінде көрсетілген негіздер бойынша Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының қадағалау алқасының қаулысына қадағалау наразылықтары мен ұсыныстары бойынша істерді қарайды.";

бесінші, алтыншы бөліктер алып тасталсын;

13) 300-баптың 4) тармағы алып тасталсын;

14) 301-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"301-бап. Алдын ала тыңдауды өткізу

1. Судья осы Кодекстің 299-бабы екінші бөлігінің 2) - 6) тармақтарында көрсетілген шешімдерді қабылдау үшін, сондай-ақ тараптардың өтініштерін қарау және сот талқылауын қысқартылған тәртіппен өткізу туралы мәселені шешу үшін тараптардың қатысуымен істі алдын ала тыңдауды өткізеді.

2. Істі алдын ала тыңдауды судья соттың жабық отырысында жеке-дара өткізеді. Істі алдын ала тыңдау өткізілетін уақыт пен орын тараптарға хабарланады. Істі алдын ала тыңдау барысында хаттама жүргізіледі.

3. Сот отырысына сотталушының, оның қорғаушысы мен мемлекеттік айыптаушының қатысуы міндетті. Алдын ала тыңдау сотталушы бұл жөнінде өтінген кезде оның қатысуынсыз жүргізіледі. Қорғаушы дәлелді себептерсіз келмей қалған жағдайда, сондай-ақ оның алдын ала тыңдауға қатысуға мүмкіндігі болмаған кезде, судья сот отырысына жаңадан тағайындалған қорғаушының қатысуын қамтамасыз етуге шаралар қолданады. Сот отырысына жәбірленуші мен оның өкілінің, азаматтық талапкердің, азаматтық жауапкердің немесе олардың өкілдерінің келмеуі істі алдын ала тыңдауға кедергі болмайды.

4. Істі алдын ала тыңдаудың нәтижелері туралы судья қаулы шығарады, онда қаралған мәселелер бойынша шешімді баяндайды. Іс бойынша іс жүргізуді тоқтата тұру үшін, істі қысқарту үшін немесе істі қосымша тергеуге қайтару үшін негіздер болмаған жағдайда сот басты сот талқылауын тағайындау туралы қаулы шығарады.

5. Егер алдын ала тыңдау барысында прокурор айыптауды өзгертсе, судья мұны қаулыда көрсетеді. Егер прокурордың айыптауды өзгертуі соттауға жатқызудың өзгеруіне әкеп соқса, судья істі айыптау қорытындысын, айыптау хаттамасын қайта жасау және істі соттауға жатқызу бойынша жіберу үшін прокурорға қайтарады.";

15) 317-бапта:

алтыншы бөлік мынадай мазмұндағы сөйлеммен толықтырылсын:

"Мемлекеттік айыптаушының айыптаудан бас тартуына сот тергеуі немесе сот жарыссөзі кезінде жол беріледі.";

жетінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

"7. Прокурор айыптаудан толық бас тартқан жағдайда, егер айыптаудан жәбірленуші де бас тартса, сот өз қаулысымен істі қысқартады. Ал егер жәбірленуші айыптауды талап етсе, сот істі талқылауды жалғастырып, оны жалпы тәртіппен шешеді. Бұл жағдайда прокурор процеске одан әрі қатысудан босатылады, ал айыптауды

жәбірленушінің өзі немесе өкілі арқылы қолдайды. Жәбірленушінің өтініші бойынша сот оған өкіл шақыру үшін уақыт беруге тиіс. Прокурор мен жеке айыптаушы айыптаудан ішінара бас тартқан кезде сот айыптаудың тарап айыптаудан бас тартқан бөлігінде істі қысқартады, айыптаудың қалған бөлігіндегі іс жалпы тәртіппен қаралады. Егер прокурор айыптауды өзгертсе және жәбірленуші бұрынғы айыптауды талап етпесе, сот істі жаңа айыптау бойынша қарайды.";

16) 345-баптың екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

"2. Айыптау ауырлығы төмендеу түріне өзгертілген жағдайда немесе айыптаудың бір бөлігінен бас тартылған кезде айыптаушы сотқа айыптаудың жаңа негізделген тұжырымын жазбаша түрде баяндауға міндетті.";

17) 353-баптың бірінші бөлігіндегі "тараптардың өтініші бойынша" деген сөздер алып тасталсын;

18) 363-баптың бірінші бөлігіндегі "Алдын ала анықтау жүргізілген" деген сөздер " Кішігірім және орташа ауырлықтағы қылмыстар туралы" деген сөздермен ауыстырылсын;

19) 371-баптың бірінші бөлігі мынадай мазмұндағы 18) тармақпен толықтырылсын:

"18) бұрынғы үкім бойынша шартты сотталудың күшін жою немесе оны сақтау туралы.";

20) 373-баптың бесінші бөлігіндегі ", кассациялық немесе" деген сөздер алып тасталсын;

21) 380-бапта:

бірінші бөліктің 4) тармағындағы "сондай-ақ" деген сөзден кейін "бұрынғы үкім бойынша шартты сотталудың күшін жою немесе оны сақтау туралы шешім және" деген сөздермен толықтырылсын;

екінші бөлік мынадай мазмұндағы сөйлеммен толықтырылсын:

"Сотталушының іс-әрекеттерін қайта дәрежелееу қажеттігі туралы тұжырымға келіп немесе кейбір баптардың (бап бөлігінің, бап бөлігі тармағының) артық тағылғанын анықтап, сот үкімнің сипаттамалы-дәлелді бөлігінде әрекетті сол бойынша дәрежелееу керек болатын қылмыстық заңның бабын (баптың бөлігін, баптың бөлігінің тармағын) көрсетеді және артық тағылған бапты (баптың бөлігін, баптың бөлігінің тармағын) алып тастау керектігін көрсетеді.";

"22) 383-баптың 4) тармағындағы "немесе кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

23) 384-баптың үшінші бөлігіндегі "сондай-ақ істі апелляциялық (апелляциялық және кассациялық қарауға қатысу туралы өтініш жасау) қарауға қатысу құқығын" деген сөздер "сондай-ақ істі апелляциялық қарауға қатысу туралы өтініш беру құқығын" деген сөздермен ауыстырылсын;

24) 46-тараудың тақырыбындағы "және кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

25) 396-бапта:

тақырыптағы "және кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

бірінші бөліктегі "үкімдеріне" деген сөздерден кейін ", Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының үкімдерін қоспағанда," деген сөздермен толықтырылып, "немесе кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

26) 397-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"397-бап. Заңды күшіне енбеген үкімдерге шағымдарды, наразылықтарды қарайтын соттар

1. Аудандық және оларға теңестірілген соттардың заңды күшіне енбеген үкімдеріне апелляциялық шағымдарды, наразылықтарды облыстық және соларға теңестірілген соттардың қылмыстық істер жөніндегі алқасы қарайды.

2. Облыстық және оларға теңестірілген соттардың заңды күшіне енбеген үкімдеріне апелляциялық шағымдарды, наразылықтарды Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының қылмыстық істер жөніндегі алқасы қарайды.";

27) 398-баптың бірінші бөлігіндегі "немесе кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

28) 399-баптың бірінші бөлігіндегі "немесе кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

29) 402-бапта:

екінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

"2. Бірінші сатыдағы сот үкімге (қаулыға) шағымдану, наразылық

келтіру үшін белгіленген мерзім біткеннен кейін бір тәуліктен кешіктірмей, осы Кодекстің 401-бабының талаптарын орындайды, содан кейін істі келіп түскен шағымдармен, наразылықпен және оларға қарсылықтармен қоса апелляциялық сатыға жібереді және процеске қатысушыларға істің апелляциялық сатыда қаралатын уақыты мен орнын хабарлайды.";

үшінші бөліктегі "немесе кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

30) 403-бапта:

екінші бөліктегі "немесе кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

үшінші бөліктегі "кассациялық" деген сөз "апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын;

төртінші бөліктегі "немесе кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

31) 404-бапта:

тақырыбындағы "және кассациялық" деген сөздер алып тасталсын, "сатыларда" деген сөз "сатыда" деген сөзбен ауыстырылсын;

бірінші бөліктегі "немесе кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

32) 47-тарау мынадай редакцияда жазылсын:

"47-тарау. АПЕЛЛЯЦИЯЛЫҚ ШАҒЫМДАР, НАРАЗЫЛЫҚТАР БОЙЫНША ІСТЕРДІ ҚАРАУ

405-бап. Апелляциялық қараудың мәні

Апелляциялық сатыдағы сот апелляциялық шағымдар, наразылықтар бойынша істің нақты мән-жайын анықтаудың және қылмыстық заңды қолданудың дұрыстығын, іс жүргізуді жүзеге асыру кезінде қылмыстық іс жүргізу заңы нормаларының сақталуын, істе бар және қосымша табыс етілген материалдар бойынша бірінші сатыдағы сот үкімінің немесе қаулысының заңдылығы мен негізділігін толық көлемінде тексереді.

406-бап. Істі апелляциялық сатыда қарау мерзімдері

Іс апелляциялық тәртіппен ол келіп түскен күннен бастап бір айдан кешіктірілмей қаралуға тиіс. Дәлелді себептер болған жағдайда бұл мерзім іс жүргізіп жатқан апелляциялық сатыдағы соттың қаулысы бойынша бір айға ұзартылуы мүмкін. Қажет болған жағдайда істі апелляциялық сатыда қарау мерзімін одан әрі ұзарту қылмыстық істер жөніндегі тиісті сот алқасы төрағасының немесе тиісті сот төрағасының қаулысымен жүзеге асырылуы мүмкін.

407-бап. Апелляциялық шағым, наразылық

Апелляциялық шағымда, наразылықта:

- 1) шағым, наразылық жолданып отырған соттың атауы;
- 2) іс жүргізілгендегі жағдайы, тұрғылықты жері немесе жүрген жері көрсетіле отырып, шағым жасаған немесе наразылық келтірген адам туралы деректер;
- 3) шағым жасалып, наразылық келтіріліп отырған үкім немесе қаулы және осы шешімді шығарған соттың атауы;
- 4) үкімге, қаулыға толық немесе оның бір бөлігіне шағым жасалып, наразылық келтіріліп отырғанын көрсету;
- 5) шағым, наразылық келтірген адамның пікірінше сот үкімінің, қаулысының дұрыс еместігі неде екендігі жөніндегі дәлелдері және оның өтінішінің мәні;
- 6) арыз беруші өз талаптарына негіз ететін, соның ішінде бірінші сатыдағы сот зерттемеген дәлелдемелер;
- 7) шағымға, наразылыққа қоса тіркеліп отырған материалдардың тізбесі;
- 8) шағым, наразылық келтірілген күн және шағым, наразылық келтірген адамның қолы болуға тиіс.

2. Жасалған шағым, келтірілген наразылық осы талаптарға сәйкес келмеген жағдайда, олар берілген деп есептеледі, бірақ аяғына дейін ресімдеу үшін мерзімі

көрсетіліп қайтарылады. Егер қайта жасалғаннан кейін апелляциялық шағым, наразылық аталған мерзім ішінде сотқа табыс етілмесе, олар берілмеген болып есептеледі.

408-бап. Апелляциялық сатыдағы сот отырысын белгілеу

1. Бірінші сатыдағы сот апелляциялық шағым мен наразылық келтіруге арналған мерзім біткен соң және осы Кодекстің 401-бабының талаптары орындалғаннан кейін істі қараудың жоғары тұрған сотпен келісе отырып белгіленетін уақыты мен орнын көрсетіп, істі тиісті апелляциялық сатыға жібереді.

2. Бірінші сатыдағы сот істің қаралатын уақыты мен орны туралы тараптарға хабарлайды. Қамауда отырған сотталғанды сот отырысына шақыру туралы мәселені апелляциялық сатыдағы сот шешеді.

Егер айыптаушы тараптың шағымында, наразылығында сотталған адам жағдайының нашарлауы туралы мәселе қойылса, оның апелляциялық сатыға қатысу туралы өтініші қанағаттандырылуға тиіс.

3. Апелляциялық отырыстың орны мен уақыты туралы уақтылы хабарланған адамдардың келмеуі істі қарауға кедергі болмайды.

Апелляциялық сатыға прокурордың қатысуы міндетті.

4. Осы Кодекстің 396-бабының екінші бөлігіне сәйкес үкімге шағымдану құқығы берілген адамдар, сондай-ақ үкім шығарылғаннан кейін тапсырма алушы сотталған (ақталған) адамның қорғаушысы немесе жәбірленушінің өкілі соттың апелляциялық отырысына барлық жағдайда жіберіледі. Оларға өздерінің өтініштері бойынша келтірілген шағымдарды немесе наразылықтарды не оларға қарсылықтарды негіздеп сөйлеу үшін сөз беріледі.

409-бап. Апелляциялық сатыда істі қарау тәртібі

1. Төрағалық етуші сот отырысын ашады, қандай іс және кімнің апелляциялық шағымы немесе наразылығы бойынша қаралып жатқанын хабарлайды. Содан кейін төрағалық етуші сот құрамын, іс бойынша тараптар болып табылатын, қатысып отырған адамдардың фамилиясын, сондай-ақ аудармашылардың фамилиясын хабарлайды.

2. Төрағалық етуші отырысқа қатысушы адамдарға олардың апелляциялық сатыда істі қараған кездегі іс жүргізу құқықтарын түсіндіреді.

3. Төрағалық етуші тараптардан олардың бас тартуы мен өтінімдерінің бар-жоғын сұрайды, ал егер олар мәлімделсе, оларды қараудың нәтижелері бойынша қаулы шығарады.

4. Істі қарау баяндамашы судьяның істің мәнін, апелляциялық шағымдардың мазмұнын баяндауымен басталады. Апелляциялық наразылықтың себептері мен дәлелдерін прокурор баяндап береді. Осыдан кейін сот тараптардың шағымдарда

келтірілген өз дәлелдерін негіздеп, қарсы тараптың оларға қарсылықтарын айтып сөйлеген сөздерін тыңдайды. Сөз сөйлеу ретін іске қатысушы тараптардың пікірлерін ескере отырып, сот белгілейді.

5. Апелляциялық шағымдарда немесе наразылықта келтірілген дәлелдерді растау немесе теріске шығару үшін сөз сөйлеушілер істі қарау басталғанға дейін апелляциялық сатыға қосымша материалдар беруге құқылы. Қосымша материалдарды тергеу іс-әрекеттерін жүргізу жолымен алуға болмайды. Сотқа қосымша материалдар берген адам олардың қандай жолмен алынғанын және оларды табыс ету қажеттігі неге байланысты туындағанын көрсетуге міндетті. Қосымша материалдардың қабылданғаны немесе қабылданбағаны туралы сот қаулы шығарады. Істің дұрыс шешілуі үшін маңызы бар қосымша тапсырылған материалдар, егер олардағы мәліметтер бірінші сатыдағы соттың қосымша тексеруі мен бағалауын керек етпесе, үкімді, қаулыны өзгертуге негіз болуы мүмкін. Өзге жағдайларда қосымша материалдар сот үкімінің, қаулысының күшін жойып, істі бірінші саты бойынша жаңадан қарауға жіберуге негіз бола алады.

6. Сот отырысының тәртібі және оны бұзушыларға қатысты қабылданатын шаралар осы Кодекстің 326, 327-баптарының ережелерімен белгіленеді. Судьялардың кеңесуі мен шешімдер қабылдау тәртібі осы Кодекстің 370 және 373-баптарының ережелерімен белгіленеді.

410-бап. Апелляциялық сатының өкілеттіктері

1. Апелляциялық шағыммен немесе наразылықпен түскен істі қарау кезінде сот тараптардың өтініш жасауы бойынша немесе өз бастамасымен:

- 1) сот-психиатриялық сараптама тағайындауға;
- 2) егер істе бар және қосымша табыс етілген материалдар бойынша жүргізу мүмкін болса, өзге де сараптама тағайындауға;
- 3) сотталғанның, жәбірленушінің және іске қатысушы басқа да адамдардың денсаулық жағдайына, отбасы жағдайына және бұрынғы соттылығы туралы деректерге байланысты құжаттарды талап етіп алуға құқылы.

2. Сот отырысының хаттамасында ашылмаған жайлар болған және куәлардың (жәбірленушілердің) әртүрлі түсінуге мүмкіндік беретін айғақтары баяндалған жағдайда, сот өз бастамасымен немесе тараптардың өтініш жасауы бойынша ол адамдардан жауап алуға құқылы. Бұл жағдайда сотталғанның сот отырысына қатысуы міндетті. Жауап алудың алдында куәға, жәбірленушіге жалған айғақтар бергені және айғақтар беруден бас тартқаны үшін осы Кодекстің 351-бабының екінші бөлігінде белгіленген тәртіппен жауапты болатыны ескертіледі, олардың айғақтары хаттамаға түсіріліп, одан әрі дәлелдеме ретінде қарастырылады.

411-бап. Апелляциялық саты қабылдайтын шешімдер

1. Істі апелляциялық тәртіппен қараудың нәтижесінде сот өз қаулысымен апелляциялық шағымдарды, наразылықты қарау кезінде зерттелген қосымша материалдармен бірге бірінші сатыдағы сот зерттеген дәлелдемелерге негізделген мынадай шешімдердің бірін қабылдайды:

1) үкімді, қаулыны өзгеріссіз, ал шағымды немесе наразылықты

қанағаттандырусыз қалдырады;

2) үкімнің күшін жойып, істі қысқартады;

3) үкімді (қаулыны) өзгертеді;

4) үкімнің (қаулының) күшін жойып, істі бірінші сатыдағы сотқа соттың жаңадан қарауына жібереді;

5) үкімнің (қаулының) күшін жойып, істі осы Кодекстің 303-бабында көрсетілген негіздер бойынша қосымша тергеуге жібереді;

6) осы Кодекстің 387-бабында көрсетілген мән-жайлар анықталғанда жеке қаулы шығарады.

412-бап. Үкімнің күшін жоюға немесе оны өзгертуге
негіздер

Мыналар:

1) сот тергеуінің біржақтылығы және толық еместігі;

2) соттың үкімде (қаулыда) айтылған тұжырымдарының істің нақты мән-жайына сәйкес келмеуі;

3) қылмыстық іс жүргізу заңының едәуір бұзылуы;

4) қылмыстық заңның дұрыс қолданылмауы;

5) жазаның қылмыстың ауырлығына және сотталғанның жеке басына сәйкес келмеуі бірінші сатыдағы сот үкімінің күшін жоюға не оны өзгертуге негіз болып табылады.

413-бап. Сот тергеуінің біржақтылығы немесе толық еместігі

1. Анықталған жағдайда істің дұрыс шешілуі үшін елеулі мәні болуы мүмкін мән-жайларды ашылмаған күйі қалдырған сот тергеуі біржақты немесе толық емес деп танылады.

2. Іс бойынша:

1) айғақтарының іс үшін елеулі мәні бар адамдардан жауап алынбаған немесе заң бойынша жүргізілуі міндетті болып табылатын сараптама жүргізілмеген, сол сияқты

елеулі мәні бар құжаттар немесе заттай дәлелдемелер сұратып алынбаған;

2) істі соттың жаңадан қарауына берген сот қаулысында аталған

дәлелдемелер зерттелмеген;

3) сотталғанның жеке басы туралы апелляциялық саты анықтай алмайтын деректер жеткілікті дәрежеде толық анықталмаған барлық жағдайда сот тергеуі толық емес деп танылады.

414-бап. Соттың үкімде (қаулыда) айтылған тұжырымдарының істің нақты мән-жайына сәйкес келмеуі

Егер:

1) сот тұжырымдары сот отырысында қаралған дәлелдемелермен расталмаса;

2) сот өз тұжырымдарына едәуір ықпал ете алатын мән-жайларды ескермесе;

3) сот тұжырымдары үшін елеулі мәні бар қарама-қайшы дәлелдемелер болған жағдайда, үкімде (қаулыда) соттың бұл дәлелдемелердің біреулерін қабылдап, екіншілерін қабылдамай тастауына қандай негіздер болғаны көрсетілмесе;

4) соттың үкімде (қаулыда) айтылған тұжырымдарында елеулі қайшылықтар болып, олар істің шешілуіне, соның ішінде сотталғанның, ақталғанның кінәлілігі немесе кінәсіздігі туралы мәселені соттың шешуіне, қылмыстық заңды қолданудың дұрыстығына немесе жазалау шараларын анықтауға ықпал еткен немесе ықпал етуі мүмкін болса үкім (қаулы) істің нақты мән-жайына сәйкес келмейді деп танылады.

415-бап. Қылмыстық іс жүргізу заңының елеулі түрде бұзылуы

1. Істі сот қарауы кезінде осы Кодекстің принциптері мен өзге де жалпы ережелері бұзылып, олар іске қатысушы адамдарды заңда кепілдік берілген құқықтарынан айыру немесе оларға қысым көрсету, сот ісін жүргізу рәсімін сақтамау жолымен немесе өзгедей жолмен істің мән-жайын жан-жақты, толық және объективті зерттеуге кедергі жасаса, соттың қаулысына, әділ үкіміне немесе өзге де шешіміне ықпал етсе немесе ықпал етуі мүмкін болса, бұл қылмыстық іс жүргізу заңын елеулі түрде бұзушылық болып танылады.

2. Сот тергеуінің біржақтылығы немесе толық еместігі істі талқылаудан жол берілетін дәлелдемелерді қателесіп алып тастаудың немесе бір тараптың іс үшін маңызы болуы мүмкін дәлелдемелерін зерттеуден негізсіз бас тартудың не міндетті

түрде зерттелуге тиіс дәлелдемелерді зерттемеудің салдарынан болған кезде үкімнің күші жойылуға тиіс.

3. Егер:

1) сот осы Кодекстің 37-бабында көзделген негіздер болғанда қылмыстық

істі қысқартпаса;

2) үкімді соттың заңсыз құрамы шығарған болса;

3) осы Кодекстің 315-бабының екінші бөлігінде көзделген реттерді қоспағанда, іс сотталушы жоқта қаралса;

4) заң бойынша қорғаушының қатысуы міндетті болғанда, іс оның қатысуынсыз қаралса немесе сотталушының қорғаушыға ие болу құқығы өзгедей жолмен бұзылса;

5) сотта сотталушының ана тілін немесе өзі білетін тілді не аудармашының қызметін пайдалану құқығы бұзылса;

6) сотталушыға сот жарыссөзіне қатысу құқығы берілмесе;

7) сотталушыға соңғы сөз берілмесе;

8) үкім шығарылған кезде судьялар кеңесінің құпиясы бұзылса;

9) үкімге судьялардың бірі қол қоймаса;

10) істе сот отырысының хаттамасы болмаса, кез келген жағдайда үкімнің күші жойылуға тиіс.

416-бап. Қылмыстық заңды дұрыс қолданбау

Мыналар:

1) Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің

К970167_

жалпы бөлімі

талаптарының бұзылуы;

2) Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексі ерекше бөлімінің қолданылуға тиістісінен басқа баптың, бап бөлігінің, бап бөлігі тармағының қолданылуы;

3) Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексі ерекше бөлімінің тиісті бабының санкциясында көзделгендегіден неғұрлым қатаң жазаның белгіленуі қылмыстық заңды дұрыс қолданбау болып табылады.

417-бап. Сот тағайындаған жазаның қылмыстың ауырлығына және сотталған адамның жеке басына сәйкес келмеуі

Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің тиісті бабының санкциясында көзделген шектен шықпағанымен, түрі мен мөлшері жағынан шектен тыс жұмсақ немесе шектен тыс қаталдығы салдарынан әділетсіз болып табылатын жаза қылмыстың ауырлығына және сотталған адамның жеке басына сәйкес келмейді деп танылады.

418-бап. Істі қысқарта отырып айыптау үкімінің күшін жою

Апелляциялық шағымдарды, наразылықты қараған кезде апелляциялық сатыдағы сот осы Кодекстің 37-бабы бірінші бөлігінің 1) - 12) тармақтарында және 38-бабының бірінші бөлігінде көзделген негіздер болған үкімнің күшін жойып, істі қысқартады.

419-бап. Ақтау үкімінің күшін жою

1. Апелляциялық саты тек прокурордың наразылығы бойынша не жәбірленушінің немесе оның өкілінің, сондай-ақ сот арқылы ақталған, ақталу негіздемелерімен келіспеген адамның шағымы бойынша ғана ақтау үкімінің, істі қысқарту туралы қаулының немесе сотталушының пайдасына шығарылған өзге де шешімнің күшін жоя алады.

2. Егер ақталған адамның кінәсіздігіне немесе сотталушының пайдасына шығарылған өзге де шешімнің мәніне дау айтылмаса, қылмыстық іс жүргізу заңы елеулі бұзылды деген себеппен ақтау үкімінің, істі қысқарту туралы қаулының немесе сотталушының пайдасына шығарылған өзге де шешімнің күшін жоюға болмайды.

420-бап. Істі сотта жаңадан талқылауға жібере отырып үкімнің күшін жою

1. Егер апелляциялық саты:

1) бірінші сатыдағы сот жол беріп, үкімнің заңдылығына ықпал еткен немесе ықпал етуі мүмкін қылмыстық іс жүргізу заңын елеулі түрде бұзуды;
2) сот тергеуінің біржақтылығын немесе толық еместігін;
3) азаматтық талап қою шешілмегенін немесе дұрыс шешілмегенін анықтаса, іс үкім шығарған соттың жаңадан талқылауына, бірақ судьялардың өзге құрамының қарауына жіберіле отырып, үкімнің күші толық немесе бір бөлігінде жойылуға тиіс.

421-бап. Үкімді өзгерту

1. Заң дұрыс қолданылмаған жағдайда апелляциялық сатыдағы сот:

1) сот белгілеген жазаны немесе түзеу мекемесінің түрін жеңілдетуге;
2) онша ауыр емес қылмыс туралы заңды қолдануға және қылмыс дәрежесінің өзгеруіне сәйкес жаза белгілеуге, сондай-ақ түзеу мекемесінің неғұрлым жеңіл түріне ауыстыруға;

3) тағылған айыптау шегінен немесе соттың басты талқылауы кезінде мемлекеттік немесе жеке айыптаушы қолдаған айыптау шегінен шықпай, неғұрлым ауыр қылмыс

туралы заңды қолдануға және осыған байланысты неғұрлым қатаң жаза белгілеуге;

4) егер жаза мөлшерін ұлғайту арифметикалық қателерді немесе алдын ала қамауда ұстауды есептеу кезіндегі қателерді жоюға байланысты болса, қылмыстар жиынтығы бойынша немесе үкімдер жиынтығы бойынша, сондай-ақ қылмыстардың кәнігілігі кезінде жаза белгілеуді реттейтін қылмыстық заңның дұрыс қолданылмауын жоя отырып, жаза мөлшерін ұлғайтуға;

5) егер бірінші сатыдағы сот қолданбаған болса, қылмыстық заң бабының санкциясына сәйкес қосымша жаза қолдануға;

6) сотталған адамға түзеу мекемесінің заңда көзделгенінен неғұрлым жұмсақ түрін тағайындаудың күшін жоюға және түзеу мекемесінің түрін Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексіне сәйкес тағайындауға;

7) егер бірінші сатыдағы сот жасамаса немесе дұрыс жасамаса, тиісті қылмыстардың кәнігілігі бар екендігін тануға;

8) Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 64-бабының бесінші бөлігіне сәйкес бұрынғы үкім бойынша шартты соттаудың күшін жоюға және осыған байланысты, егер бірінші сатыдағы сот жасамаған болса, Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 60-бабының ережелері бойынша жаза белгілеуге құқылы.

2. Апелляциялық сатыдағы сот осы баптың бірінші бөлігінің 3) - 8) тармақтарында көрсетілген шешімді осы негіздер бойынша прокурор наразылық келтірген немесе жеке айыптаушы, жәбірленуші, олардың өкілдері шағым жасаған жағдайда ғана қабылдауға құқылы.

422-бап. Апелляциялық қаулының мазмұны

1. Апелляциялық қаулы кіріспе, сипаттамалы-дәлелді және қарар бөлімдерінен тұрады.

2. Қаулының кіріспе бөлімінде:

- 1) қаулы шығарылған уақыт пен орын;
- 2) қаулыны шығарған соттың атауы және апелляциялық алқаның құрамы;
- 3) апелляциялық наразылық немесе апелляциялық шағым жасаған адамдар;
- 4) істі апелляциялық сатыда қарауға қатысқан адамдар көрсетілуге тиіс.

3. Қаулының сипаттамалы-дәлелді бөлігінде берілген апелляциялық шағымдардың, наразылықтың, оларға қарсылықтардың дәлелдері, апелляциялық сатыдағы сотқа қатысқан адамдардың пікірлері, сондай-ақ қабылданған шешімнің себептері қысқаша баяндалуға тиіс.

4. Егер шағымдар, наразылық қанағаттандырылмай қалдырылса, қаулының сипаттамалы-дәлелді бөлігінде шағымдардың, наразылықтың дәлелдері негізсіз немесе елеулі емес деп танылған негіздеме көрсетілуге тиіс.

5. Үкімнің күші жойылған немесе ол өзгертілген жағдайда, қаулыда қылмыстық немесе қылмыстық іс жүргізу заңының қандай баптарының талаптары бұзылғаны, бұл

бұзушылық неден көрінетіні, бірінші сатыдағы соттың үкіміне өзгерістер енгізгендегі негіздер көрсетілуге тиіс.

6. Егер апелляциялық сатыдағы сот осы Кодекстің 421-бабының бірінші бөлігінде көзделген шешімдерді қабылдаса, қаулының сипаттамалы-дәлелді бөлігінде бірінші сатыдағы соттың шешімі дұрыс емес деп танылған себептер, сондай-ақ сотталған адам жағдайының нашарлауы негіздері келтірілуге тиіс.

7. Іс соттың жаңадан талқылауына жіберілген жағдайда қаулыда іс жаңадан қаралған кезде қандай заң бұзушылық жойылуы керек екені көрсетілуге тиіс. Бұл ретте апелляциялық сатының айыптаудың дәлелденгендігі немесе дәлелденбегендігі туралы, дәлелдемелердің анықтығы туралы немесе бір дәлелдемелердің басқаларынан басымдығы туралы, бірінші сатыдағы соттың қылмыстық заңды қолдануы туралы және жазалау шарасы туралы мәселелерді алдын ала шешіп қоюға құқығы жоқ.

8. Қаулының қарар бөлігінде апелляциялық сатыдағы соттың шағым немесе наразылық бойынша шешімі көрсетіледі.

423-бап. Апелляциялық қаулы шығару

1. Апелляциялық қаулы кеңесу бөлмесінде шығарылады, оған судьялардың бүкіл құрамы қол қояды және судьялар кеңесу бөлмесінен қайтып келгеннен кейін отырыс залында оқылады.

2. Сот осы баптың бірінші бөлігінің талаптарын сақтай отырып, қаулының қарар бөлімін шығара алады. Бұл жағдайда қаулының толық мәтіні іс қаралған күннен бастап жеті күн мерзімде жасалып, оған барлық судьялар қол қояды.

423-1-бап. Апелляциялық сатыдағы соттың қаулысын орындауға кірісу

1. Апелляциялық сатының қаулысы ол шығарылған күннен бастап үш тәуліктен кешіктірілмей, ал осы Кодекстің 423-бабының екінші бөлігінде көзделген жағдайда, оның толық мәтіні дайындалған күннен бастап іспен бірге үкім шығарған сотқа жіберіледі.

2. Осы Кодекстің 303-бабына сәйкес іс қосымша тергеуге қайтарылған жағдайда апелляциялық сатының қаулысы іспен бірге тиісті прокурорға жіберіледі. Бұл жағдайда бірінші сатыдағы сотқа апелляциялық саты қаулысының көшірмесі жіберіледі.

3. Сотталған адам соған сәйкес қамаудан босатылуға тиіс болатын қаулы, егер сотталған адам апелляциялық сатыдағы сот отырысына қатысып отырса, бұл бөлігінде дереу орындалады. Өзге жағдайларда апелляциялық қаулының көшірмесі немесе оның қарар бөлігінен үзінді сотталған адамды қамаудан босату туралы шешімді орындау үшін қамау орнының әкімшілігіне дереу жіберіледі.

423-2-бап. Істі апелляциялық сатыда қайта қарау

Егер:

1) кейбір сотталғандарға қатысты белгіленген мерзімде берілген апелляциялық шағымдар, наразылық апелляциялық сатыдағы сотқа басқа сотталған адамдарға қатысты істер қаралғаннан кейін келіп түссе;

2) шағымданудың, наразылық келтірудің өтіп кеткен мерзімін басқа сотталған адамдарға қатысты іс қаралғаннан кейін осы Кодекспен көзделген тәртіппен сот қалпына келтірсе, апелляциялық қаулының күші жойылмай-ақ істі апелляциялық сатыда қайта қарауға жол беріледі.

2. Апелляциялық сатыдағы сот сотталғанның, оның қорғаушысының немесе өкілінің шағымдарын осы адамға қатысты іс процеске қатысушы басқа да адамдардың апелляциялық шағымдары, наразылығы бойынша қаралған жағдайда да қарауға міндетті.

3. Егер қайтадан шығарылған қаулы апелляциялық сатыда бұрын шығарылған қаулыға қайшы келген жағдайда, тиісінше Жоғарғы Соттың немесе облыстық сот пен соған теңестірілген соттың төрағасы қадағалау сатысына апелляциялық қаулылардың бірінің күшін жою туралы ұсыным жасайды.

423-3-бап. Бастапқы үкімнің күші жойылғаннан кейін істі бірінші саты бойынша қарау

1. Бастапқы үкімнің күші жойылғаннан кейін іс жалпы тәртіппен қаралуға тиіс.

2. Егер айыптаушы тараптың апелляциялық шағымында, наразылығында осындай өтініш жасалса және оны апелляциялық сатыдағы сот бастапқы үкімнің күшін жоюдың негізі ретінде көрсетсе, істі жаңадан қараған кезде жазаны күшейтуге немесе неғұрлым ауыр қылмыс туралы заңды қолдануға жол беріледі.

3. Істі жаңадан қараған кезде бірінші сатыдағы соттың:

1) егер айыптаушы тараптың шағымы, наразылығы бойынша үкімнің осы бөлігінің күші жойылмаған болса, сотталғанды айыптаудың бастапқы үкімде алып тасталған бөлігінде кінәлі деп тануға;

2) егер бастапқы үкімнің күші осы негіздер бойынша емес, айыптаушы тараптың шағымы, наразылығы бойынша жойылған болса да, жазаны күшейтуге, бас бостандығынан айыру мерзімінің бір бөлігін түрмеде өткізуді немесе неғұрлым қатаң режимдегі колонияларда өткізуді тағайындауға, қосымша жаза тағайындауға немесе неғұрлым ауыр қылмыс туралы заңды қолдануға құқығы жоқ.

4. Істі жаңадан қараған кезде бірінші сатыдағы сот шығарған үкімге жалпы тәртіппен шағымдануға, наразылық білдіруге болады. Бұл ретте, егер бірінші үкімнің күші сотталғанды қорғаған шағым, наразылық бойынша жойылса, ал екінші үкімнің күші жазаның жеңілдігіне немесе неғұрлым ауыр қылмыс туралы заңды қолдану қажеттігіне орай жойылса, істі үшінші мәрте қарап жатқан сот екінші үкімге қарағанда неғұрлым қатаң жаза тағайындауы немесе неғұрлым ауыр қылмыс туралы заңды

қолдануы мүмкін, бірақ оның бірінші үкіммен салыстырғанда жазаны күшейтуге немесе неғұрлым ауыр қылмыс туралы заңды қолдануға құқығы жоқ.";

33) 48-тарау алып тасталсын;

34) 447-бапта:

бірінші және екінші бөліктері мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Аудандық және оған теңестірілген сот, облыстық және соған теңестірілген сот шығарған бірінші сатыдағы сот үкімдері, егер оған шағымданбаса немесе наразылық келтірілмесе, апелляциялық шағымдану немесе наразылық келтіру мерзімі өткен соң заңды күшіне енеді және орындалуға тиіс. Қазақстан Республикасының Жоғарғы Соты шығарған бірінші сатыдағы сот үкімі ол жарияланған соң заңды күшіне енеді.

2. Апелляциялық шағым жасалған немесе наразылық келтірілген жағдайда, аудандық немесе облыстық сот үкімінің күші жойылмаса, апелляциялық қаулы шығарылған күні күшіне енеді. Егер апелляциялық шағым, наразылық апелляциялық сатыдағы сот отырысы басталғанға дейін қайтарып алынса, үкім

шағымды, наразылықты қайтарып алуға байланысты апелляциялық іс жүргізудің тоқтатылғаны туралы апелляциялық сатының қаулысы шығарылған күні заңды күшіне енеді.";

үшінші бөліктегі "кассациялық" деген сөз "апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын;

35) 448-бапта:

бірінші бөліктегі "және апелляциялық" деген сөздер алып тасталсын;

төртінші және бесінші бөліктердегі "Кассациялық" деген сөз

"Апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын;

36) 449-баптың екінші бөлігінің соңғы сөйлемі мынадай редакцияда жазылсын: "Істі апелляциялық тәртіппен қарау кезінде үкім өзгерген жағдайда үкімнің көшірмесіне апелляциялық саты қаулысының көшірмесі қоса тіркелуге тиіс.";

37) 457-баптағы "кассациялық" деген сөз "апелляциялық" деген сөзбен, "48" деген цифр "47" деген цифрмен ауыстырылсын;

38) 458-бапта:

екінші бөлікте:

2) тармақтағы және кассациялық деген сөздер алып тасталсын;

3) тармақтағы "кассациялық және" деген сөздер алып тасталсын;

мынадай мазмұндағы үшінші бөлікпен толықтырылсын:

"3. Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының қадағалау алқасының қаулыларын қайта қарауға және істі Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының қадағалау алқасында қайта қарауға ерекше жағдайларда, осы алқа қабылдаған қаулы адамдардың өмірі, денсаулығы үшін не Қазақстан Республикасының экономикасы мен қауіпсіздігі үшін ауыр, орны толмас зардаптарға әкеп соқтыруы мүмкін екендігі туралы деректердің анықталуына байланысты енгізілген Қазақстан Республикасының Жоғарғы Соты Төрағасының ұсынымы бойынша немесе Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының наразылығы бойынша жол беріледі.";

39) 459-бапта:

бірінші бөлікте:

2) тармақтағы "ауыр немесе аса ауыр" деген сөздердің алдынан "орташа ауырлықтағы қылмыс," деген сөздермен толықтырылсын;

4) тармақтағы "әкеп соғуы" деген сөзден кейін нүктелі үтір қойылып, "негіз болып табылады" деген сөздер алып тасталсын және абзацтан мынадай мазмұндағы 5) және 6) тармақтармен толықтырылсын:

"5) азаматтық талап қоюдың дұрыс шешілмеуі;

6) істің сотта жаңадан қарауға заңсыз жіберілуі негіз болып табылады.";

екінші бөлікте:

3) тармақтағы "кассациялық" деген сөз "апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын;

40) 460-бапта:

бірінші бөліктегі "кассациялық" деген сөз "апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын;

екінші бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

"2. Заңды күшіне енген үкімдер мен қаулыларға:

1) Қазақстан Республикасының Бас Прокуроры - облыстық және оған теңестірілген соттың қадағалау алқасына және Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының қылмыстық істер жөніндегі алқасы мен қадағалау алқасына;

2) Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының орынбасарлары - облыстық және оған теңестірілген соттың қадағалау алқасына және Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының қылмыстық істер жөніндегі алқасына;

3) облыс прокурорлары мен оларға теңестірілген прокурорлар - облыстық және оған

теңестірілген соттың қадағалау алқасына наразылық келтіруге құқылы.";

мынадай мазмұндағы 3-1-бөлікпен толықтырылсын:

"3-1. Осы Кодексте көрсетілген негіздер болған жағдайда, процеске қатысушылардың шағымдары бойынша, Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының Төрағасы, Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты алқасының төрағасы, облыстық және оған теңестірілген соттың қадағалау алқасының судьялары тиісті сот сатысына шағым берілген сот қаулысын қайта қарау туралы ұсыным енгізеді.";

41) 463-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"463-бап. Қадағалау шағымдарын сотта алдын ала қарау

1. Қадағалау шағымдарын облыстық және оларға теңестірілген соттарда алдын ала қарауды ол түскен күннен бастап 15 тәуліктің ішінде осы сот төрағасының тапсырмасы бойынша қадағалау алқасының судьясы жеке-дара жүзеге асырады.

2. Қадағалау шағымдарын Қазақстан Республикасының Жоғарғы Сотында алдын ала қарау тиісті алқаларда олар түскен күннен бастап 15 тәуліктің ішінде осы сот Төрағасының тапсырмасы бойынша жүзеге асырылады.

3. Егер қадағалау шағымы мен оған тіркелген құжаттардың мазмұны шағым жасалып отырған сот қаулыларының заңдылығына күмән тудырса, қадағалау шағымын алдын ала қарауды жүзеге асыруға құқылы адамдардың істі сұратып алуға құқығы бар. Бұл жағдайда қадағалау шағымын бір ай ішінде алдын ала

қарау мерзімі сұратылған істің қадағалау сатысына түскен күнінен бастап есептеледі.

4. Осы баптың екінші және үшінші бөліктерінде белгіленген қадағалау шағымын алдын ала қарау мерзімін тиісті соттың төрағасы не алқа төрағасы дәлелді себептер болған жағдайда, бірақ 1 айдан аспайтын мерзімге ұзартуы мүмкін.";

42) 464-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"464-бап. Шағымды қарау нәтижелері бойынша қабылданатын шешімдер

1. Қадағалау шағымын алдын ала қарау нәтижелері бойынша:

1) шағым жасалып отырған сот актісін қадағалау тәртібімен қайта қарау туралы;

2) шағым жасалып отырған сот актісін қайта қарау үшін негіздердің жоқ екендігі туралы шешімдердің бірі қабылданады.

2. Шағым жасалып отырған сот актісін қайта қарау туралы ұсынымды:

1) Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының Төрағасы - облыстық және оған теңестірілген соттың қадағалау алқасына, Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының алқаларына;

2) Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының алқа төрағасы - облыстық және оларға теңестірілген соттардың қадағалау алқаларына, Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының қылмыстық істер жөніндегі алқасына;

3) облыстық және соған теңестірілген соттың қадағалау алқасының судьясы - осы соттың қадағалау алқасына енгізеді.";

43) 465-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"465-бап. Қадағалау шағымын алдын ала қараудың іс жүргізу салдары

1. Жоғарғы Сот Төрағасы, Жоғарғы Сот алқасының төрағасы, облыстық және оған теңестірілген соттың төрағасы заңды күшіне енген үкімді, қаулыны қайта қарау туралы ұсынымды іспен, шағыммен және оған қоса тіркелген материалдармен бірге қарау үшін тиісті қадағалау сатысына жібереді.

2. Заңды күшіне енген сот актісін қайта қарау туралы ұсыным осы істі қарау құзыретіне кіретін қадағалау сатысының соты үшін міндетті.

3. Қадағалау сатысындағы іс келіп түскен күнінен бастап бір ай ішінде қаралуға тиіс. Дәлелді себептер болған жағдайда істі қарау мерзімі іс жүргізуінде жатқан қадағалау сатысының негізді қаулысымен ұзартылуы мүмкін. Өздеріне қатысты шағым жасалып отырған сот шешімі шығарылған тараптар мен өзге де тұлғаларға істі қадағалау тәртібімен қарау уақыты мен орны туралы хабарлама, сондай-ақ қадағалау шағымының, келтірілген наразылықтың көшірмесі жіберіледі.

4. Шағым жасалып отырған сот қаулыларын қайта қарауға негіздер болмағанда, қадағалау шағымының авторына жазбаша түрде хабарлама жіберіледі.

5. Осы Кодекстің 460-бабының бірінші бөлігінде аталған адамдар сол қадағалау сатысына қайтадан қадағалау шағымдарын беруі мүмкін, бұл шағымдар оларда осы адамдардың бастапқы шағымын қарау кезінде талқыланбаған жаңа дәлелдер келтірілген жағдайда, оларды алдын ала қарау рәсіміне әкеп соқтырады. Қайтадан берілген қадағалау шағымы жаңа дәлелдер шегінде ғана қаралады. Осы Кодекстің 460-бабының бірінші бөлігінде аталған адамдар шағым жасалып отырған сот қаулыларын қайта қарау негіздерінің жоқ екендігі туралы шешіммен келіспеген жағдайда, жоғары тұрған қадағалау сатысына осындай шағым беруге құқылы.";

44) 467-бапта:

1) алтыншы бөлікте:

2) тармақтағы "кассациялық" деген сөз "апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын

;

5) тармақтағы "кассациялық" деген сөз "апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын, ал "соттың үкімін өзгертусіз қалдыра отырып" деген сөздер "соттың үкімін өзгертіп немесе оны өзгеріссіз қалдыра отырып" деген сөздермен ауыстырылсын;

б) тармақтағы "кассациялық" деген сөз "апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын ;

жетінші бөлікте "432" деген цифр "412" деген цифрмен ауыстырылсын; сегізінші бөліктегі "кассациялық" деген сөз "апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын;

тоғызыншы бөліктегі "апелляциялық саты сотының үкімі мен кассациялық қаулысын" деген сөздер "апелляциялық қаулысын" деген сөздермен ауыстырылсын; оныншы бөлік мынадай редакцияда жазылсын:

"10. Істі қадағалау тәртібімен қарайтын сот сотталғанға тағайындалған жазаны жеңілдете алады немесе онша ауыр емес қылмыс туралы заңды қолдана алады. Сот сондай-ақ, егер прокурордың наразылығында немесе жәбірленуші мен оның өкілінің шағымында көрсетілсе, сотталғанға тағылған айып шегінен шықпай неғұрлым ауыр қылмыс туралы заңды қолдануы не жазаны күшейтуі мүмкін. Қадағалау сатысындағы соттың сот талқылауының нысанасы болмаған фактілерді анықтауға немесе дәлелденген деп есептеуге құқығы жоқ.";

он бірінші бөліктегі "егер іс жаңа кассациялық қарауға жіберілген болса, екінші сатыдағы" деген сөздер алып тасталсын;

мынадай мазмұндағы он екінші бөлікпен толықтырылсын:

"12. Істі қарайтын сот қадағалау шағымдарын берген адамдарға қатысты да, сондай-ақ олардың жағдайларын нашарлатпау шартымен іс бойынша барлық сотталғандарға қатысты да сот үкімінің заңдылығын, негізділігін және әділдігін толық көлемінде тексереді. Сот жағдайды нашарлататын шешімді тек прокурордың наразылығында немесе жәбірленуші мен оның өкілінің шағымында көрсетілген сотталғандарға қатысты ғана қабылдауға құқылы. Сот сотталғанның жағдайын оның қадағалау шағымы бойынша нашарлатуға құқылы емес.";

45) 468-бапта:

"кассациялық" деген сөз "апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын;

"Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты Пленумының қаулысына Пленумда төрағалық етуші қол қояды" деген сөйлем алып тасталсын;

46) 469-баптың екінші бөлігіндегі "кассациялық немесе" деген сөздер алып тасталсын;

47) 470-баптағы "Кассациялық" деген сөз "Апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын;

48) 472-баптың 3-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

"3) істі тоқтату туралы қаулы қайта қаралуы мүмкін.";

49) 474-бапта:

екінші бөліктегі "Азаматтардың өтініштері," деген сөздерден кейін "оның ішінде процеске қатысушылардың осы іс бойынша өтініштері," деген сөздермен толықтырылсын;

төртінші бөліктегі "460" деген цифр "471" деген цифрмен ауыстырылсын;

50) 476-бапта:

бірінші бөліктегі "төралқасы" деген сөз "қадағалау алқасы" деген сөздермен және "Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының Төралқасы мен Пленумы" деген сөздер "Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының қылмыстық істер жөніндегі алқасы немесе қадағалау алқасы" деген сөздермен ауыстырылсын;

екінші бөліктегі "немесе кассациялық тәртіппен немесе қадағалау тәртібімен" деген сөздер "немесе қадағалау тәртібімен" деген сөздермен ауыстырылсын;

үшінші бөліктегі "430" деген цифр "467" деген цифрмен ауыстырылсын;

51) 492-баптың бірінші бөлігіндегі "және кассациялық" деген сөздер алып тасталсын;

52) 515-баптың үшінші бөлігіндегі "сот үш судья құрамында" деген сөздер "аудандық және оған теңестірілген сотта судья жеке-дара, облыстық және оған теңестірілген сотта үш судья құрамы" деген сөздермен ауыстырылсын;

53) 518-бапта:

бірінші бөлік "1." цифрымен белгіленсін, "кассациялық" деген сөз "апелляциялық" деген сөзбен ауыстырылсын, "48" деген цифр "47" деген цифрмен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

"2. Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шарасын қолдану туралы қаулы осы Кодекстің 49-тарауында көзделген тәртіппен атқаруға беріледі."

3. "Қазақстан Республикасының Азаматтық іс жүргізу кодексінің күшіне енгізу туралы" 1999 жылғы 13 шілдедегі Z990412_ Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1999 ж., N 18, 645-құжат; 2000 ж., N 6, 141-құжат):

1) 4-бап алып тасталсын;

2) мынадай мазмұндағы 5 және 6-баптармен толықтырылсын:

"5-бап. Қазақстан Республикасының Азаматтық іс жүргізу кодексінің 30-бабымен белгіленген істердің мамандандырылған ауданаралық экономикалық соттардың соттауына жатқызылуы осындай соттардың құрылуына қарай қолданылады. Ауданаралық мамандандырылған экономикалық соттар құрылғанға дейін істерді бірінші сатыдағы соттардың соттауына жатқызу осы Кодекстің 27-бабында белгіленген ережелер бойынша анықталады.

6-бап. Тиісті органдар Қазақстан Республикасының іс жүргізу заңдарына сәйкес қабылдаған іс жүргізу әрекеттері мен іс жүргізу шешімдері, осы Заңмен олардың атын өзгертуге байланысты, заңды күшін жоймайды."

4. "Қазақстан Республикасының Қылмыстық іс жүргізу кодексін күшіне

енгізу туралы" 1997 жылғы 13 желтоқсандағы

Z970207_

Қазақстан

Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1997 ж., N 23, 336-құжат; 1998 ж., N 23, 416-құжат; 2000 ж., N 6, 141-құжат):

1) 4, 5, 5-1-баптар алып тасталсын;

2) мынадай мазмұндағы 6-баппен толықтырылсын:

"6-бап. Тиісті органдар Қазақстан Республикасының іс жүргізу заңдарына сәйкес қабылдаған іс жүргізу әрекеттері мен іс жүргізу шешімдері, осы Заңмен олардың атын өзгертуге байланысты, заңды күшін жоймайды."

Қазақстан Республикасының
Президенті

Мамандар:

Қасымбеков Б.А.

Икебаева Ә.Ж.